

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akbalım

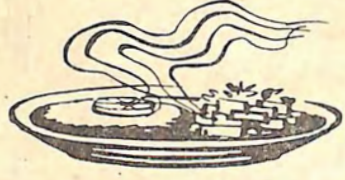
5 Renkli
ilâveli
özel sayı

Aybar, «Bizim sosyalizm aşağıdan yukarıya doğru kurulacak» dedi. — Gazeteler —

— Aşağıdan yavrum, aşağıdan!..

CAF

Patatesli omlet

**UFA ile
yapıldığı
takdirde
harika olur**

UFA, Türk yemeklerine
ve tatlılarına
en uygun margarinidir.
UFA'nın tadını alanlar
bir daha başka margarin
kullanmazlar.

UFA – üstün lezzetli margarin

AKBABA

Yıl: 47 Cilt: 15 Sayı: 50 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 4 Aralık 1968

KIRK YEDİNCİ YIL

— Biraz gülümser misiniz?

Çoğu zaman fotoğrafçıların kullandığı bu sözün, garip hikâyeleri olabilir. Diyelim ki yurdu uzun bir süre terketmek zorundasınız. Çoluğunuzu çocuğunuzu geçindirmek için gurbet ellere gitmeniz gerekiyor. Almanya mı, Avustralya mı, İsveç mi, her neredeyse bir işe kapağı atacaksınız. Ne gideceğiniz ülkeyi tanır-sınız, ne çalışacağınız yeri bilirsiniz.

Bildiğiniz şudur:

Gitmek, çalışmak, dayanmak, para biriktirmek lazımdır. Çoluktan çocuktan, vatandan yıllarca uzak kalmak kaderde yazılıdır.

Bu efkâr içinde pasaport çıkarmaya gittiğinizde vesikalık resim istediler. Hemen köşebaşındaki fotoğrafçıya uğradınız, objektifin karşısına oturdunuz, adam hazır-ladı makineyi:

— Çenenizi hafif yukarı kaldırın, başınızı biraz yana çevirin, hafif gülümseyin...

Gülümser misiniz?

Ya da bir gün feci bir otomobil kazası geçirdiniz; fotoğrafınız çekilecek, bir ses duyuyorsunuz:

— Biraz gülümser misiniz?

Gülümsemek ve gülmek, ne kadar kolaydır, ve ne kadar zordur. Gülümsetmek ve güldürmek, ne kadar kolaydır, ve ne kadar zordur. İşte Akbaba kırkyedi yıldan beri hem çok kolay, hem çok zor bir iş yapıyor. Kırkyedi yıl dile kolaydır... Bir ömür bu! Ve her hafta elinize aldığınız derginin size ilk teklifi:

— Biraz gülümser misiniz?

Belki siz gülümseyecek halde değilsiniz, belki memleket değil, belki dünya değil... Belki sizin için kötü bir gün, belki yurttan can sıkıcı olaylar yürürlükte, belki bir dünya savaşı çıkmış... Ama Akbaba'nın size teklifi değişmiyor:

— Biraz gülümser misiniz?

Siz bu teklifi önce somurtkan bir çehre ve sert bir tepkiyle karşılıyorsunuz; için için diyorsunuz ki:

— Be adam! Şimdi gülümsemenin, gülmenin sırası mı? Benim başım zaten belâda... Memleket birbirine girmiş... Neredeyse dünya birbirine girecek... Ve sen gülmekten söz açıyorsun! Hiç duymadın mı Şeyh Sâdi ne demiş: «Körler çarşısında ayna taşımaz, kimse satın almaz» demiş;

karlı havada mayo, yazın sıcağında palto satmak akıl kârı mıdır?

Doğrudur sevgili okur söylediğin... Hiç kimsenin kış vakti dondurma yemek aklından geçmez, ve yaz vakti soba yakıp ısınmak kimin aklından geçer ki! Ama yeryüzünde her yaşantının, ne kadar acı olursa olsun her olayın, bir de gülünecek yanı vardır. Eğer böyle olmasa insanlar yaşamaya katlanamazlardı. Kor-kunç savaşların, en acı ölümle-

rin, ayrılıkların, depremlerin, iltifâllerin, sel baskınlarının, iç harblerin, en berbat çatışmaların bile öyle tarafları bulunur ki, mizah yapıldığı vakit kahkahayla güldürür insanı... Eğer hayatın mayasında kahkaha ile gözyaşı beraber bulunmasa şu dünyanın tadı tuzu kalmazdı. Bunun için: — Güleriz ağlanacak halimize... sözünü:

— Ağlarız gülünecek halimize... diye değiştirebilirsiniz.

Bazı ilgililere göre paramızın değeri düşüyor. — Gazeteler —

ELDEN DÜŞME!

Bir nükte, bir hiciv, bir çizgi, bir espri, karanlık dünyaları yırtan bir tebessümün şımşığı gibi insan yüzünde çakar bazan... Gergin çizgiler yumuşar, çatık kaşlar durulur, kısık gözler aydınlanır, daralmış yürek ferahlar... Emektar Akbaba da pek keyiflenir o zaman... 47 yıllık başarının sırrı bundandır. Her bir okurun en bunalmış vaktinde bir gülcük yaratmak, şu elinizdeki derginin başlıca ülküsü olmuş, mutluluğumuzun 47 yıllık yolunu işte bu ülküyle döşemiştir.

47 yıl demek, en azından Türkiye Cumhuriyeti devletinin yaşı demektir. Cumhuriyetle yaşattır Akbaba... Ve yeryüzünde bu kıdeme erişmiş, 47 yıllık bir ömre sahip olmuş bir başka mizah dergisi, ya yoktur, ya bir-iki tanedir. 47 yılın her bir haftasında, rengini, baskısını, mürekkebi-ni, karikatürünü, hikâyesini, çizgisini, nüktelerini sizin için düşünerek çıkıyor Akbaba... Bu uzun yarışın şimdi pek kısa gelen yıllarında bizim de acılı ve kederli günlerimiz olmuştur. Kurucumuzdan başlayarak nice arkadaşımızı kaybetmişizdir, kötü durumlara düşmüşüzdür zaman zaman... Ama hiçbir gün sizin karşınıza somurtkan bir çehreyle çıkmamış olmanın gururu içindeyiz.

Ve 47 yıllık tecrübenin verdiği güvenlikle bu hafta da söylüyoruz:

— Biraz gülümseyiniz, sevgili okurlar!...

Gülümsemek insana özgü en güzel davranıştır; iyiliğin ve iyimserliğin insan yüzüne vurnasıdır. Hayatın çekilir bir şey olması, arada bir tebessüm etmek imkânına sahip olmaktan doğar... En kötü zamanda bile biraz gülümsemek insanın içinde doğan güneş gibi yürekleri ısıtır.

Akbaba'nın neşesi 47 yıldır solmadı... Bu neşe, bir derginin değil, hayatın ta kendisinin neşesidir. Ve Akbaba başarısını, hayatın bu en gerçek felsefesini benimsemiş olmasına borçludur.

AKBABA

geçmiş zaman olur ki...

Yusuf Ziya ORTAÇ

Akbaba kırkına bastı

AKBABA'nın ilk sayısı Kur-tuluş Savaşçıları İstanbul'a ayak bastığı günlerde çıkmıştı: Yüz liralık fakir bir ser-maye, yüz milyon liralık zengin bir hayâl ile!

O günlerde, Ankara'da Cum-hurbaşkanı yoktu, İstanbul'da Halife vardı. Başlarımızda şapka yoktu, püsküllü fes vardı. Eli-mizde alfabe yoktu, Arap harfle-rinin elifbası vardı. Medenî ka-nun yoktu, çöl kanunu vardı. Medrese vardı, şeriat mahkeme-si vardı, peçe vardı, çarşaf var-dı, harem vardı, selâmlık vardı ve Atatürk'ü, İnönü'yü ipe çeken fetva vardı!

Akbaba, Cumhuriyetin altın devrini yaşamıştır: İstanbul'u barbar sürülerinin hıncıyla çiğ-neyen işgal ordularının Türk bayrağını selâmlayarak gittiğini gördük... Mavi-beyaz caddelerin allara büründüğünü gördük... Ö-lüm döşegindeki hasta adamın dirildiğini gördük... Çarşının Türkleştiğini, pazarın Türkleşti-ğini, mağazanın Türkleştiğini gördük... Osmanlı uyruğundan bile olmayan Osmanlı Bankasına karşı Türk bankalarının kurul-duğunu gördük... Türk fabrika-larında Türk işçisinin, Türk tez-gâhlarında Türk kızının çalıştığını gördük... Yüzü güneş görme-yen Türk kadını yargı kürsü-sünde, Meclis kürsüsünde, Üni-versite kürsüsünde gördük...

Ve... Bize bütün bu mutluluk-ları gösteren Atatürk'ü gördük!

Birinci Cumhuriyeti çocukluk yaşında selâmlayan Akbaba, şim-di kırkın eşliğinde, düşünmek bi-le istemediğimiz iç sıratıcı acı-lardan sonra, İkinci Cumhuriye-ti selâmlıyor.

Kırk yılın uzun süresi içinde, yolumuzu iki meşale aydınlattı: Kafamızdaki inanç, gönlümüzde-ki sevgi...

Yirmi yaşın ortalarında çıktı-ğımız bu yolda, yürüye yürüye

altmış yaşın ortalarına geldik... Sonuna kadar, sonuna kadar, so-nuna kadar böyle gideceğiz.

İhtiyarlayan yaşımızın ihtiyar-lamayan gücü sizin sevginizdir benim aziz okuyucularım.

Gelecekte bir yıl çalarak ya-zımı tamamlayım: Kırk bir kere maşallah!

7 Aralık 1961

Yusuf Ziya ORTAÇ

Kurucumuz merhum Yusuf Ziya Ortaç

Kırk yıl sonra!

AKBABA bu sayısı ile kırk yaşını doldurdu... Kırk gün değil, kırk ay de-ğil, kırk yıl bu!... Kırk yıl tek şey düşündüm. Kırk yıl tek iş yaptım. Kırk yıl tek sevgiye bağ-landım...

Bir işi, bir saat düşünmek insanı bunaltır. Ben Akbaba'yı kırk yıl, günde yirmidört saat düşündüm dersem şaşmayınız. O, uyurken bile benim şuurlarımdaki düşün-cemdir. Her gece, yatarken baş ucuma iki şey koyarım: Bir def-ter, bir kalem... En güzel konu-ları ne zaman yakaladım, bilir misiniz?... Kaçan uykumu kova-larken!

Kırk yıl öncesini düşününüz: Kaç maliyecimiz vardı? Kaç ikti-satçımız vardı? Kaç mühendis-i-miz vardı? Kaç bankacımız var-dı? Kaç doktorumuz vardı? Kaç mimarımız vardı?

Türkiye'yi kurtaranlar, aydın-lar çoğunluğu değil, inanmış a-damlar azınlığıdır.

Atatürk'ün bir İsmet Paşası vardı. İnönü'nün ise, artık ne Mustafa Kemal'i var, ne İsmet Paşası!

İnansız olmaaz... Güvensiz ol-maaaz... Hele sevgisiz, hiç, hiç, hiç olmaz!

Ercüment Ekrem'leri düşünü-yorum... İbrahim Alâettin'leri düşünüyorum... Reşat Nuri'leri, Mahmut Yesari'leri, Osman Ce-mal'leri düşünüyorum... Hiç bi-ri, Akbaba'yı benden daha az sevmedi.

Hele Ramiz, hele Cemal Nâdir, her çizdikleri karikatürde bir öncekini aşmak için kendi ken-dileriyle yarışmışlardır.

Saydığım isimlerin biraz servi, biraz toprak kokan havası için-de üperiyorum şimdi... Dün be-yaz kâğıtlar üstünde konuşan o isimler, şimdi beyaz mermerler üstünde susuyor!

Kırk yıl sonra etrafıma bakı-yorum: İsimler değişmiş, yüzler değişmiş, sesler değişmiş... Ama değişmeyen bir şey var: Gönül-ler!

Eski ustaların baha biçilmez mirasını genç arkadaşlarım pay-laşmış, bana onları rahmetle an-dırtan bir şevk içinde, bir güven içinde, bıkmadan, usanmadan, her gün yeni bir arayış, yeni bir buluş peşinde koşuyorlar...

Onların size beni arattırmaya-caklarını sağlığında görmek, en tatlı sevincim olacaktır. Bunu de-nememe izin verirsiniz, değil mi?...

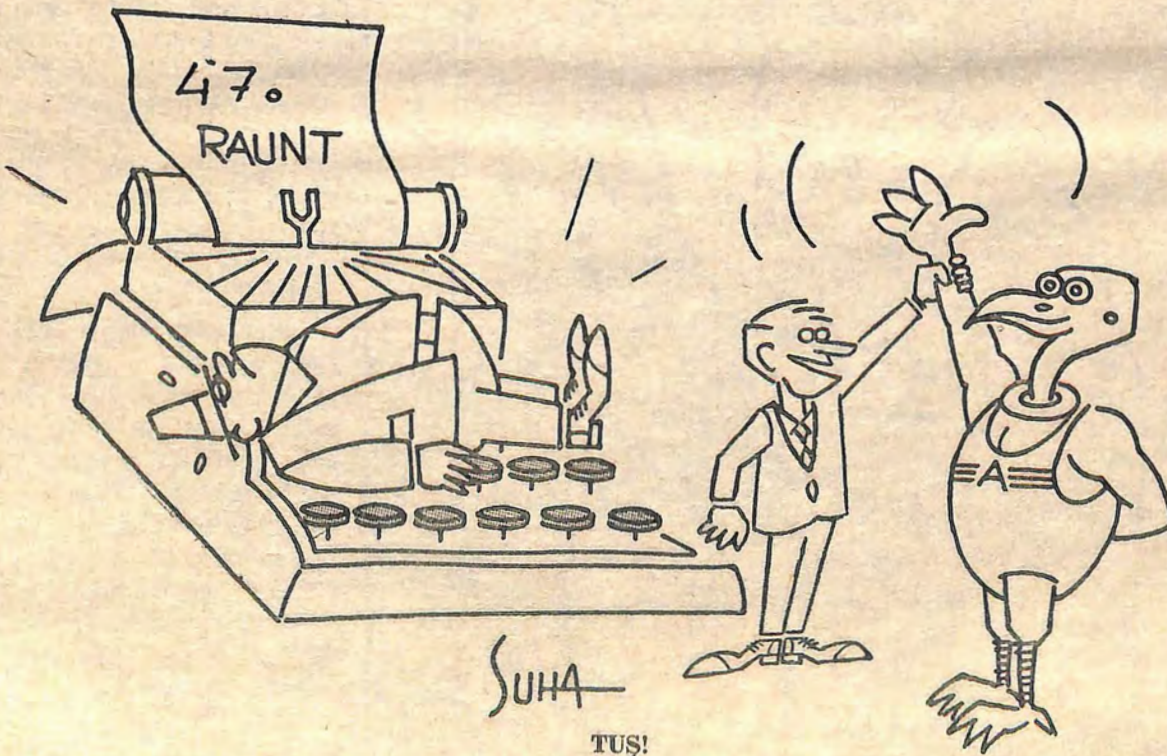
Bir gün, Akbaba'nın ellinci, altmışıncı, yetmişinci yıldönüm-leri de kutlanacaktır elbet. Ben, o uzak günlerin sevincini şimdi-den tatmak ve yeni yeni okurla-ra zekâlarının en güzel ürünle-rini sunan tanımadığım hayâl el-leri şimdiden muhabbetle sıkılmak isterim...

Büyük Fıkret'imiz:

«İki üç katre-i şefkat.. Bu te-selli yetişir!»
Der... Ona yeten bana çok bile!

5 Aralık 1962

Yusuf Ziya ORTAÇ

TUŞ!

YUSUF ZİYA ORTAÇ

1968 - 1969

ARMAĞANI YARIŞMASI

İşte, olaylarla dolu bir yıl daha geride kaldı, yıllar eskidikçe mücadele gücü yenilenen AKBABA, bu sayısıyla kırkyedi yaşına bastı.

Bu mutlu yıldönümünü kutlarken mukaddes bir vasiyeti yerine getirmenin sevincini paylaşıyoruz. Yazarı, çizeri, matbaacısı, yöneticisi ve bütün bunların üstünde vefakâr okuyucusu ile... Verilen ödevi başarmaktan, duyulan güvene lâyık olmaktan daha büyük bir zevk var mıdır? Büyük kurucumuz, »Bizim Yokuş« ta genç Ortaç'tan bahsederken şöyle diyordu: »Kırküç yaşını dolduran AKBABA, istiyorum ki, bensiz de yaşasın yarın... Ben sizlere söz veriyorum. Bunu yapacaktır Ergin. Kuşların en uzun ömürlüsü olan AKBABA'yı, benim bıraktığım rakamların çok üstünde uçuracaktır elbet...«

AKBABA Matbaasının makineleri bir sayıyı yetiştirebilmek için, tam kadro halinde bir hafta geceli gündüzlü çalışıyor bugün... En güzel dergiyi yapmak, her geçen gün bir çığ gibi büyüyen sevgili okurlarına, olayların aynası olan AKBABA'yı eksiksiz sunmak için...

Onu, bunca yıl sizin sevginiz yaşattı. Bizim kalemlerimiz, fırçalarımız bu sevgiden güç aldı.

Bu sayısıyla kırkyedi yaşına basan AKBABA daha nice kırkyedi yıllar olayların üzerine kanat gelecek, galeyalayacak, pençeleyecek, en çatık yüzleri bile yumuşatıp güldürecektir.

Kurucumuz adına düzenlediğimiz büyük sanat yarışmamıza gelince: Bu yılki yarışmanın hangi türde olacağını uzun uzun düşündük, sonunda edebiyatın her dalında unutulmaz eserleri olan üstadımız Yusuf Ziya Ortaç'ın, sahne oyununa diğerlerinden biraz daha çok sempati duyduğuna karar verdik. Zira yirmi yaşında bir delikanlı iken Türk sanatseverlerine verdiği ilk eser, üç perdelik bir oyundu: Binnaz. Şöhretin büyük kapısından Binnaz'la girmişti. Şehir Tiyatrosu'nun ışıklı kapısından Binnaz'la girmişti. Ve edebiyat tarihindeki şerefli yerine Binnaz'la girmişti. Bu nedenle, bu yılki yarışma konumuz: »Bir Perdelik Oyun« dur. Yarışma kurallarına gelince:

Yusuf Ziya Ortaç Armağanı

AKBABA'nın bir perdelik oyun yarışması

- 1 — Oyunun, güldürü niteliğini taşıması...
- 2 — 4 Aralık 1968'de başlayan yarışmaya gönderilecek eserlerin, en geç 20 Ocak 1969 tarihine kadar elimize geçecek şekilde postalanması...
- 3 — Yazıların, kâğıdın bir yüzüne daktilo ile yazılması...
- 4 — Yarışma zarflarının üzerine »Yusuf Ziya Ortaç Armağanı« ibaresinin konması...
- 5 — AKBABA dergisi, Divanyolu Klodfarer Cad. No: 8 - 10, İSTANBUL adresine postalanması...
- 6 — Yazarlar, yarışmaya katılacak eserinden 3 adedini göndermeli; eserinin altına açık ad ve adresini yazmalıdırlar.
- 7 — Yarışmaya katılacak eserlerin daha önce hiçbir gazete ve dergide yayınlanmamış olması gerekmektedir.

Yarışma, amatör ve profesyonel bütün sanatçılara açık ve birinciye verilecek ödür 2500 »İkibin beşyüz« liradır.

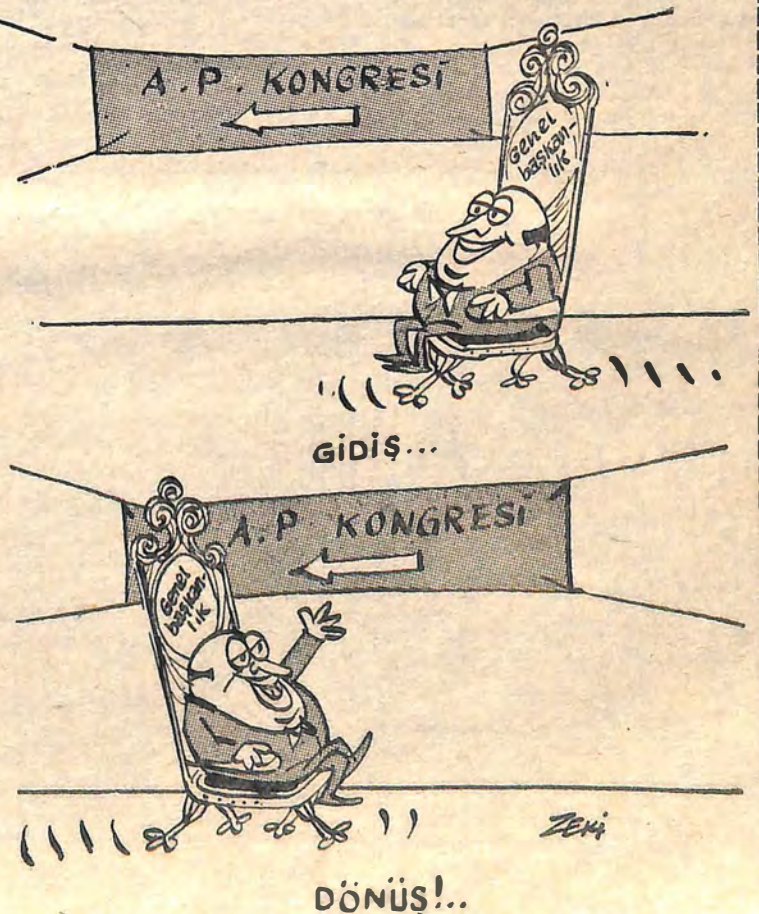
Jüri, 21 Ocak 1969'dan itibaren eserleri değerlendirmeye başlayacak, armağan kazanan eser 11 Mart 1969'dan sonra çıkacak Akbaba'da yayınlanacaktır.

AKBABA, 47 nci yıldönümünü sevgili okurları ile kutlarken, bütün sanatçıları yarışmaya dâvet eder, başarılar dileriz.

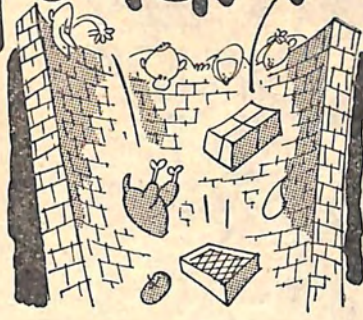
— Gel kardeşim, tatlı yiyelim, tatlı konuşalım!..

Demirel Genel Başkanlıkta rakipsiz. — Gazeteler —

Mahmut Efendi Kuyusu

Muzafer İZGÜ

ÇOCUK çığlık çığlığa içeriye koştu:
— Anneciğim babam kuyuya düştü! dedi.

Hasibe hanım, telaşla dışarıya çıktı. İki kez:
— Mahmut efendi, Mahmut efendi! diye bağırdı.

Mahmut efendi, tam 22 yıllık memurdu. Ama, memurun en ufak cinsinden. Ne yapsındı Mahmut efendi, Tanrı ona ancak bu ufaklı memurluğu lâyık görmüştü...

Bir gün önce maaşını almış, kasbın, manavın, bakkalın borcunu verdikten sonra, elinde topu topu beş liracık kalmıştı... Nur içinde yatmış babacığı, şayet şu bir oda, bir mutfaktan ibaret olan evi de kendisine bırakmasaydı, tövbeler olsun ömrü billâh bekâr kalırdı Mahmut efendi. İlk evlilik yılları, çok tatlı gelmişti Mahmut efendiye. Yani, ikinci çocuk oluncaya dek. İkinci çocuktan sonra, dertler çoğalmış, biri ayakkabı derken, öteki elbise demişti. Üçüncü çocuk biberon isterken, birincisi dergi parası diye paçasına yapışmış, dördüncü yalancı meme isterken, ikinci, «Baba, atlas parası» diye avuç açmıştı...

Bakmıştı ki Mahmut efendi bunun biri de bir, bini de bir:

«Ya Allah!» demiş, on üç yılda tam sekiz çocuk sahibi olmuştu. Çocuk doğdukça maaşa on lira zam, çocuk doğdukça maaşa on lira zam, böylece emsal arkadaşlarından hemen hemen iki terfi öne geçmişti. Maaşı aslısı bu arada, on beşken yirmi olmuş, yirmiyken yirmibeş olmuş, nedense bu yirmibeşte çakılıp kalmıştı. Yoksa koskoca hükümet, koskoca Bakanlık, Mahmut efendiye unutmışlar mıydı? «Eee, onun nesine gerek terfi, nasıl olsa çıkartıkları çocuklar sayesinde emsal arkadaşlarından iki terfi ilerde, yesin içsin, keyfine baksın» mı demişlerdi?

Maaşı aslısının normal yollardan yülselemeyeceğini anlayan Mahmut efendi, mesleğin on dördüncü yılın-

da, maaşı tekrar çocuk edinme yollarıyla artırmaya karar vermek için tam bir yıl düşünmüş, bu arada Hasibe hanım da dokuzuncuya gebe kalınca, daha kat'i kararını vermemiş olan Mahmut efendi, karısına, karındakinin çaresine bakmasını söylemişti. Kadın da, kendini merdivenden atarken, karyoladan atarken, ocağın üstüne çıkıp kendini paldır küldür yerlere yuvarlarken, zaten anaya pamuk ipliğiyle bağlanmış olan cinsiyeti belirsiz dokuzuncu meksefe, on lirayı ziyan etmişti...

O gece karısını yatakta gören Mahmut efendi:

— Tüh, keşki şu mektup dün gelseydi, on liramızı ziyan etmezdik, diye karısına acı acı dert yanıyordu.

Hasibe hanım:

— Hayrola? diye sorduğunda:

— Ee hanım, Bakanlık bizim kadroları dondurmuş, belki de emekli oluncaya dek bu maaşı aslide sürüp duracağız, demişti...

— Eee şimdi n'olacak?

— Olacağı yok hanım, düşeni geri yerine koyamıyacağımıza göre, yenisini yapacağız, sonra bir yenisini daha yapacağız, bir daha, bir daha, kanuni hakkımızdan yeteri kadar faydalanacağız.

Gerçi Mahmut efendiye kalsa, onuncuda değil, yirmincide bile pes demezdi ya, Hasibe hanımın tarlası onuncuda topu atınca, Mahmut efendi, kaderine rıza göstererek:

— Eee ne yapalım Hasibe hanım, bizim terfi buraya kadarmış. Bundan gerisini Allah bile lâyık görmüyor bize, diyerek o günden sonra kara kara düşünmeye başlamıştı...

Ne demişler, «İnsan ümitle yaşar»

demişler, Mahmut efendinin bu on liralık terfi ümitleri de suya düşünce, üzerine bir hal gelmiş, kimseyle konuşmaz, hiç gülmez, asık suratlı biri olup çıkmıştı. Hele mesleğin yirmi ikinci yıllarında büsbütün çekilmez olmuştu... Geceleri sabaha dek:

«Terfi, zam, maaşı aslı!» diye saykılıyor, sonra bir ara terden sırlıklam olmuş bir vaziyette uyanıyor, ondan sonra da sabaha dek hiç uykuya tutmuyordu... Kızların etekleri, mantoları, blüzlari, oğlanların pantolonları, ceketleri, paltoları... En büyüğünün giydiği bir palto, bir manto ancak beş numaralıya dek tersiyiz oluyor, boyanıyor, ama sıra beşinciye gelince, yeniden mantolar paltolar, ayakkabılar almak gerekiyordu... Kendisi ise, kış paltosuz, yazı fanilâsız geçiriyor, üçüncü marka sigara içtiği halde, o mavi du-manları bir kerecik olsun gönül rahatlığıyla ciğerlerine doyaya çeke-miyordu...

Çocuklarından hangilerinin okula gittiğini pek bilmiyordu ama, sabahları en azından dört beş el açılıyor:

«Baba cilt bezi parası, baba kalem parası, baba resim defteri, baba kelime defteri» diyorlardı...

Mahalle bakkalı ise, aylık ekmek kazancının yarısını Mahmut efendiden çıkarıyordu. Kuru dana kemikleri et yerine, kuru fasulye börek niyetine, ekşimsiz pekmezler baklava niyetine Mahmut efendi ailesi efradının midelerinde kendilerini nimetten saymanın rahatlığı içerisinde, mideden on iki parmak barsağına, on iki parmak barsağından, ince barsaklara atlayıp duruyorlardı...

İşte o sabah Mahmut efendi, dede yadigarı kuyunun içine düştüğü zaman; bu bir düzineye yakın kişi, kuyunun ağzına geçmiş, yuvadaki yavru kumrular gibi:

— Baba baba! diye ötüyorlardı...

Hasibe hanımın sesi hepsini bastırıyordu:

— Mahmut efendi, Mahmut efendi, bir yerin mi kırıldı, öldün mü? diye bağırılarını yırıyordu.

Tanrı Mahmut efendiye hayatı boyunca bir kez gülmüş, bu on metrelik kör kuyuya düştüğünde mucize kabilinden yalnız sol bacağı birazcık incitmişti. Bir taraftan bacağına uğuşturuyor, bir taraftan da kıs kıs gülerek:

«Beni artık hiçbir kuvvet buradan çıkaramaz, diyordu. Ne itfaiyesi, ne de ordu birlikleri...»

Konu komşu, tüm mahalleli kuyunun başına biriktiklerinde, kuyuya ip salmak fikri, ilk kez mahallenin bakkalı Hüsnü efendiden geldi. Boru değil, Mahmut efendi giderse, aylık ekmek kazancının yarısı da Mahmut efendiyle beraber gidecekti.

Uzunca bir ip bulup kuyuya sarkıttılar. Bu arada, inceli kalınlı, gülmekli ağılanaklı bir uğun ses:

— Mahmut efendi, Mahmut efendi! diye bağırdı durdu.

Mahmut efendi, kuyunun dibinden yer yüzüne ilk ve son mesajını ipe bağlayıp gönderdi:

«Babamın evi, babamın kuyusu, beni buradan hiçbir kuvvet çıkaramaz. Dairedeki Bahri efendiye elli kuruş borcum var, Zahit efendide de elli kuruş alacağım. Zahit efendiden aldığınız elli kuruşu Bahri efendiye verin, olsun bitsin! Ve bundan böyle, cümle âlem bile ki Mahmut efendi öldü!...»

Hasibe hanım çok bağırdı:

— Mahmut efendi, Mahmut efendi, benim Mahmut'um!... Duyuyor musun gül Hasibe'ni? diye ama, kuyunun taşları fin fin öttü, Mahmut efendiden ses seda çıkmadı...

«Anasını satayım! diyordu aşağıda Mahmut efendi, artık müdürü de bitti, âmiri de, dergi parası da bitti, bakkal borcu da... Bundan böyle file dolusu ne kemik yüklenmek var, ne de tahta kırığı... Bittir, her şey bittir... On yıl da yaşasam, otuz yıl da yaşasam, bu, bu...»

İki saat sonra daire müdürüne haber verildi, arkadaşlarına haber verildi:

— Amanın siz bilirsiniz!

Önce, müdürü seslendi kuyunun başından:

— Kardeşim Mahmut efendi! diye. Olmadı, sesine otorite kattı:

— Mahmut efendi, çık oradan! dedi, gene olmadı.

Söker miydi artık kuyunun dibindeki Mahmut efendiye müdür, âmir?... Bu kez arkadaşları:

— Yahu kardeşim Mahmut efendi, belli olmaz yahu, gün ola harman ola, intibak kanunu çıkar, personel kanunu çıkar... dediler.

Ne itfaiyesi, ne polisi karıştı Mahmut efendiye...

O akşam kuyuya bir paket sigarayla, içi peynirli kocaman bir somun düştü Arkasından kocaman bir battaniye, bir de yastık...

Sabahı, iki haşlanmış yumurta ve bir sepet içerisinde koca bir şişe süt...

Öğleyin tavuklu pilâv ve mahallebi...

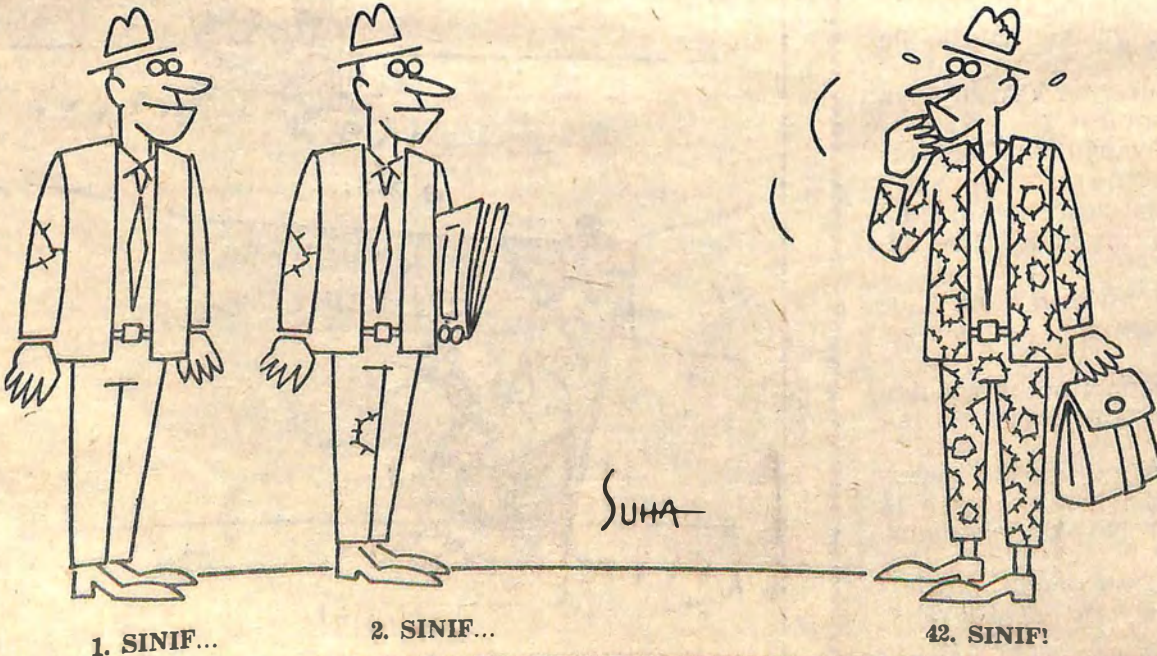
Mahalleli, sepet sepet taşınyordu Mahmut efendilere:

— Hasibânım, şu dolmaları atıverin kuyuya sevaptır!

— Hasibânım, şu köfteleri atıverin kuyuya sevaptır!

Artık Mahmut efendinin kapısı hiç kapanmıyordu. Elinde tas, elinde tencereyle gelen çocuklar, dökülecek şeyleri sepetle, dökülmeyecek şeyleri sepetsiz, fırlatıyorlardı kuyunun içine...

Memurlar 42 sınıfa ayrıldılar. — Gazeteler —

YELPAZE

REFİK ERDURAN

BİN YEYİP DE...

DÜNYADA ne acayip meslekler ve işler var!

Burada bir takım insanlar «mutsuz adam» bulmak için avuç dolusu para alıyorlar.

Hedef: Mutsuzları radyo ve televizyon programlarına çıkarmak.

Bu programlarda önce mutsuzların mutsuzlukları uzun uzun sayılıp dökülüyor. Sonra karşılına ruh doktoru, hayır derneği temsilcisi, din adamı falan gibi bir sözümona mutluluk uzmanı oturtuluyor. O zat ortaya dökülen dertlere devâ diye bazı lâflar yumurtluyor. Seyredip dinleyenler de sözde yararlanıyorlar bu öğütlerden.

(Bence yararlanmaları şu:

— Vay anasını, durumu benimkinden de kötü olan varmı! diye düşünüyorlar.

Asıl amaç da o galiba. İnsanların kendi hallerine şükretmelerini sağlamak...)

Geçenlerde bir adamcağız çıkardı öyle bir programa. Biliyorum, çok ayıp, başkalarının derdine gülünmez. Ama ne yapayım, elimde değil: Seyrederken yerlere yattım. Size de anlatayım; bakalım tepkiniz ne olacak?

Takdimci, haftanın mutsuzunun dert destanını şöyle açıkladı:

Bay Mutsuz yıllardan beri âmiriyle geçinemiyormuş. İki ay kadar önce bir gün o yüzden öyle sinirlenmiş ki, büro binasındaki yürüyen merdivenlerin birinden düşüp bacağını kırmış. (Gerçekten de koltuk değnekleriyle gelmişti stüdyoya.)

Âmiri bu kazanın doğurduğu devamsızlığı fırsat bilip adamcağızı işten attırmış. Kaza ve işsizlik Sigortasının ödediği para normal kazancının ancak üçte ikisini karşıladığı için adam evinin ipotek borcunun taksitlerini ödemekte güçlük çekmeye başlamış. O yüzden huysuz olmuş.

Kızı zaten aşıftan biriymiş. Bir sabah evde genel kavga sırasında herkes bağırırken:

— Ben bir zenciden gebeyim, deyivermiş.

Ve çıkıp gitmiş evden. Bu felâket konusundaki kari-koca kavgası da o kadar uzun sürmüş ki, kadıncağız sonunda sinir krizi geçirip bütün tabak çanağı kırıldıktan sonra kendi annesinin e-

vine kaçmış. Bay Mutsuz, oğlula kalmış.

Gelgelelim oğlu da hafiften hippimiş. Ailedeki düzensizlikler onun da söz dinlemezliğini büsbütün arttırmış; saçını sakalını hiç kesmez olmuş oğlan. O konuda tartışılırken bir gün cebinden kırmızı ciltli bir ufak kitap çıkarıp babasının kafasına atmış:

— Al bak, bunu bana sosyoloji öğretmenim verdi, oku da biraz akullan, diye haykırmış.

Kitap «Mao'nun Düşünceleri» imiş.

Adamcağız daha o gün bu belânın sinirinden sıyrılmadan kapı çalınmış. Bakmış ki haciz memurları. Otomobile el koymaya gelmişlermiş.

Öyle bir tepesi atmış ki fukaranın, artık ne demişse demiş, ne yapmışsa yapmış. Akli başına geldiğinde kendini karakolda bulmuş. Kafası kan içindeymiş. (Gerçekten de başı sarıydı.) Üstelik şimdi polislerle mahkemelikmiş...

Stüdyoda bu vatandaş harabesinin karşısına bir papaz oturtuldu:

— Hadi bakalım, derdine devâ söyle, dediler.

Papaz biraz düşündü, sonra kestirip attı:

— Bu kardeşimiz her şeyden önce Hazreti İsa efendimize sığınmalı, kiliseye gidip kendisine doğru yolun gösterilmesi için yalvarmalı.

Adamcağız boynunu büktü: — Siz ne diyorsunuz efendim? Çocukluğumdan bu yana ben bacağım kırılıncaya kadar bir tek pazar kiliseyi kaçırılmış değilim ki...

Papaz «İçten dua etmemişsiniz» falan diye bir şeyler gevelemeye kalktı ama kıvrımadı. Ben orada olmadığuma çok hayırlandım. Fırsat bulsaydım şöyle derdim Mutsuz'a:

— Sen durumuna şükret tosunum. Kaybedecek işin, üstünden düşecek yürüyen merdivenin, yararlanacak sigortan, ipotekli de olsa evin, haczedilecek otomobilin varmı. Ya bir vasat Türk vatandaşısaydın?...

Ne dersiniz. Almanya'ya işçi ve Avustralya'ya göçmen ihracından sonra, bura ahalisini hallerine şükrettirmek için Amerika'ya da her hafta bir kaç Mutsuz göndermeye başlayabilir miyiz?

Refik ERDURAN

HONG KONG NEZLESİ!

Mahallenin sarhoş Hilmi'si, arada bir kuyunun başına geliyor, sallanarak:

— Başına dikkat Mahmut efendi! diye bağırdıktan sonra, çuvala sarılı bir şişe rakıyı fırlatıyordu kuyunun içine.

Mahmut efendi, yediğini yiyor, yemediğini, boş sepete doldurarak yukarıya salıyordu. Et görmemiş, süt görmemiş, baklava görmemiş, börek görmemiş çocuklar, akşamları sepeti yukarıya çekerlerken, bir piyango heyecanı gözlerini fal taşı gibi açıyorlardı...

Gel git, çocuksuz kadınlar, kocası kaçan kadınlar, işi ters dönen erkekler, bütünlemeye kalan öğrenciler Mahmut efendiye kurabiyeler, pişmiş bütün tavuklar, sigaralar, fındıklar, fıstıklar adamaya başladılar...

Mahmut efendinin üzü pek çabuk yayıldı koca kente... Kuyunun ismi de Mahmut Efendi Kuyusu oldu... Unutuldu Mahmut efendi; yalnız:

— Mahmut Efendi Kuyusu'na şu nu adadım, Mahmut Efendi Kuyu-

su'na bunu adadım, demekle yetiniyordu millet...

Arada bir Hasibe hanım, kuyunun başına gelir:

— Mahmut efendi, Gülser'i bir kunduracıya verdim!...

— Mahmut efendi, Aysel'i bir marangoza verdim!...

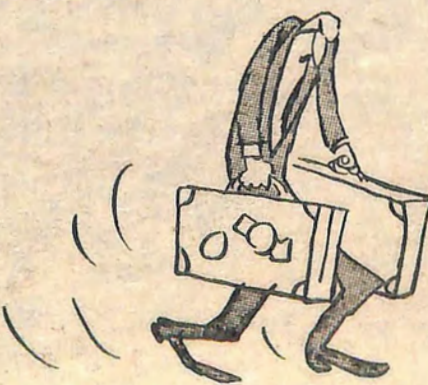
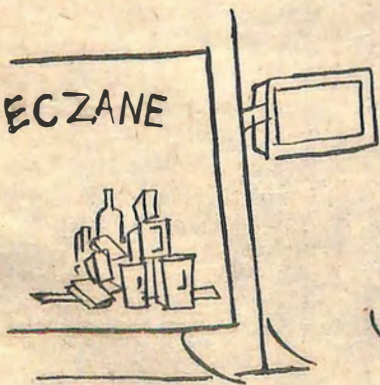
— Mahmut efendi, Sadık askere gitti!...

— Mahmut efendi, Haydar askerden geldi! diye bağıyor, tekmil veriyordu kocasına...

Mahmut Efendi Kuyusu hâlâ o kentin o mahallesinde durur... Ve hâlâ yiyecek taşır insanlar o kutsal kuyuya... Kimbilir, belki de kırk beş yaşına dek hiç yiyemediği o güzelim şeylerin, insana mezarında toprak olması, çok güldürmüştür Mahmut efendiyi...

Yığın olmuştur baklavalar, börekler, köfteler, kokulu sigaralar üzerinde... Ve güle güle ölmüştür dipdiri girdiği mezarında Mahmut efendi...

Muzaffer İZGÜ

Bazı eczaneler, ilaç yerine bavul satıyor. — Gazeteler —

A TALARIMIZ «Ahrette iman, dünyada mekân» buyurmuşlar. Pek güzel buyurmuşlar. Bizim, dünyada mekân sahibi olacağımız yoktu. Bir ölümün acısı, bizim bir eve kavuşmamızın sevinci oldu. Bir yakınımız ahrette imanına kavuştu da, biz de ondan kalan mirasla dünyada mekân sahibi olabildik. Yani biz artık bu dünyada kira derdinden kurtulmuş mutlu azınlıklardan biriyiz. Biz... Ama önce anlatmalıyım, biz, biz, deyip duruyorum, biz kimleriz? Biz, Altay'lardan gelen erleriz, hepimiz gibi... Altay'lardan nasıl göçebe geldikse, bugüne kadar yine öyle göçebe kalmışız. Yalnız bir fark var, o zaman at sırtındaymışız, şimdi otobüs, dolmuş baskısında... O zaman çadırdaymışız, şimdi kira köşelerinde... Oooh kendi malımız olan dairemize taşındık da rahata kavuştuk. Biliyor musunuz, bu kutsal mülkiyet, insanları birden değiştiriyor, terbiyeli, nâzik yapıyor. Günün yirmi dört saati, —Çünkü uykusunda bile bağırarak sayıklar— bağırp çağırın karım bile, kendi malımız olan apartman dairesine yerleştikten sonra bir hanımefendi oldu ki, nerdeyse fısıldayarak konuşacak... Sözlerini duymak için, elimi kulağıma boru yapıp burnuna kadar sokulmam gerekiyor. Bana kırtı kırtı —ama çok terbiyeli kırtıyor neme gerek— öyle bir «Koca-cığım, şekerim, canım» diyor ki, kutsal mülkiyetin etkisine, büyüsi-ne şaşıyorum. Evimizde birbirleriyle hiç bağdaşamayacak sekiz baş insanız: Evde kalmış üç kızım, bir hayta oğlum, hiç çiçek açmayan dikenli bir kaktüs yani kaynanam ve sinir konservesi olmuş karım... Ev sahibi olduktan sonra onu başkalarına, eskisi gibi, karım diye değil, eşim ya da hayat arkadaşım diye tanıtıyorum. Sekiz kişilik mutlu bir aileyiz, mutlu aile yuvarımızda yaşıyoruz. Ailenin bugünkü sosyolojik tanımı, postacının mektuplarını aynı adrese getirdiği bitakım insanlar demektir. Bizim ailemizi de birbirine bağlayan bağ, adres birliğidir.

GELELİM KOMŞULARIMIZA

Yedi dairesi bir blokta oturuyoruz. Hepimiz oturduğumuz dairelerin sahibiyiz. Biz taşındığımız zaman, apartmanın yalnız üç dairesi doluydu. Birinci katın sokağa bakan dairelerinde bir memur emeklisiyle karısı ve oğlu, üçüncü katta bir avukat, orta katta, bizim karşımızda da bir komisyoncu...

Biz taşındıktan kısa bir süre sonra, bizim üstümüzdeki daireye bir radyocu, en üstteki çatı katına da muhasebeci geldi. Apartmanın yedi dairesinden yalnız alt ve arkadaki daire satılmamıştı. Orda da şimdilik kapıcı oturuyor, çünkü apartmana kapıcı dairesi yapılmamıştı. Burası

da satılınca, elbet kapıcı burdan çıkarılacak.

Komşularımız içinde en önemlilerimiz avukattı. Çünkü, mesleğinin eşi bulunmaz bir uzmanı olduğu için, işsiz ve parasız kalması olanaksızdı. Bir karı kocayı, iki komşuyu, iki arkadaşını, iki ortağı, aralarında hiçbir geçimsizlik, uyumsuzluk yokken, durup dururken birbirlerine düşürüp onları mahkemelik eder, iki yandan birinin avukatlığını alır, dâvâ sonunda, durumu yine eski düğün haline getirip, böylece iki yanı da memnun ederek, arada kendisine de iş çıkarmış olurdu. Vapurda, birbirlerini tanımayan iki yolcuyla kavga ettirip, mahkemede barıştırmak ve birbirlerini tanımadıklarını onlara söyletirmek onun olağan işlerindendi. Yani, çok iyi bir avukat olduğu için, düzgün işleri önce karı-karışık eder, sonra eski düğün haline getirerek işini yürütürdü.

Emekli memurla karısı, apartmanın öbür dairelerinin içinde ve dışında olup bitenleri, orada oturanlardan çok daha iyi bilirdi. Apartmana bütün girip çıkanları görebilmek için, özellikle alt kattaki daireyi satın aldıkları bence kesindir. Karı koca, apartmanın sokak kapısını gören pencere önünden hiç ayrılmazlar. Şeker hastası olan emekli memur, sıkışıp helâya koşması gerekirse, mutfakta ya da başka yerdeki karısını çağırıp pencere önündeki nöbet yerini ona devrettikten sonra ancak helâya gidip rahat edebilirdi. Karısı çabuk yetişemezse, altına birazcık kaçırarak uğruna da olsa iyi bir asker gibi nöbet yerini devretmeden bırakıp gitmezdi. Bütün gün ve gece apartmanımızda neler olmuşsa, akşam eve dönerken yolumu kesen emekli komşunuzdan öğrenirdim. Avukatın karısının sabahlara kadar kumar oynadığını, her gün ne kadar para kaybettiğini, Muhasebecilerin taksitle mobilya alıp taksitleri ödemediğini, Muhasebecinin karısının eskiden oynak bir

kadın olduğunu, eski günlerin acısını çıkarmak için, nafile namazı kılar gibi, Muhasebecinin karısını boyuna dövdüğünü, daha bunlara benzer bir sürü çok gerekli bilgiyi ben hep bu emekli komşumdan öğrenmişimdir. Her akşam, bütün komşulara apartmanın günlük raporunu verirdi.

Bizim karşımızdaki dairede oturan Komisyoncuyla gelince, ağzı var, dili yok, sessiz bir adam...

SİZİNKİ DAHA BÜYÜK

Yeni evimize taşındığımız hafta komşularımız güleğüle oturun demek için bize konuk geldiler. Sonra biz onlara gittik. Daha sonra, bizden sonra taşınanlara gittik. Onlar bize, biz onlara...

Yaşamlarının yarısını, hattâ üçte ikisini doldurduktan sonra ancak ev sahibi olabilmiş insanlardık; yani hepimizin mülk sahibi olmanın verdiği bu yüksek seviyedeki duruma uygun ciddiliğimiz vardı. Daha doğrusu, ev sahibi olduktan sonra birden kutsal mülkiyetin bütün ciddiliğini üzerimize takınmıştık. Birbirimize karşı, olağanüstü ve olağandışı nezaket gösteriyorduk. Eh, ne de olsa, kira köşelerinde süren, ev sahiplerinin ağız kokularını çeken kıymık insanlardan değildik artık... Elbette çok ciddi ve nâzik olacaktık.

Sabahları karşılaşıncı birbirimize öyle bir «Günaydın efendim» deyişimiz vardı ki, yedi göbekten soylu İngiliz lordları bile bu denli ağırbaşlı ve nâzik olamazlardı. Hiçbir kiracının bu denli terbiyeli görülmemiştir. Kutsal mülkiyetin bize verdiği soylu duygularla, birbirimizle aramıza mesafe koymasını da birden öğrenivermiştik. Kiracılık günlerimizde olduğu gibi, komşularımızla senli benli olmuyor, birbirimize yılmışıyorduk.

Yalnız, bir pazar günü bize konuk gelen komşumuz komisyoncu, kutsal

mülkiyet sahibi olmanın terbiyesini de, ağırbaşlılığını da bozuverdi.

Bir pazar sabahı bize gelmişti. Karşılıklı kahvelerimizi içtik, ama elbette ikimiz de kutsal mülkiyetin verdiği pozlardaydık. Ben bir ara, gazeteyi almak bahanesiyle odadan çıkıp tuvalete gitmişim. —Çünkü, bir kat sahibi olmuş ciddi adamın çişim var diye konunun yanından ayrılması ayıp olurdu.— Belki de kırkbeş yıldır dul olduğu için bütün erkek konuklarımızı gözetlemeyi huy edinmiş olan kaynanam yanıma sokuldu: «Ay bu herif deli mi ne, cebinden bir ip çıkarmış, duvarları ölçüyor» dedi. Ben de anahtar deliğinden dikizledim. Gerçekten de Komisyoncu, elinde uzun bir ip, duvarların arasını ölçüyor. Merakla ben birden içeri girince o da birden elindeki ipleri toplamaya, toparlamaya çalıştıysa da, tıktırdığı cebinden ipler dışarı sarkıyordu ve böyle bir durum hiç de kutsal mülkiyet sahibi insana yakışmıyordu.

Bir bahaneyle ikinci kez dışarı çıkıp yine onu gözetledim. Ben çıkar çıkmaz, o da ipleri cebinden çıkarıp duvarların enini, boyunu, duvarlar arasını ölçmeye başladı. Bu kez ipleri toparlamasına meydan vermedim içeri dalıp:

— Ne yapıyorsunuz? dedim.

— Sizin ev bana daha büyük geldi de, ölçüyordum... dedi.

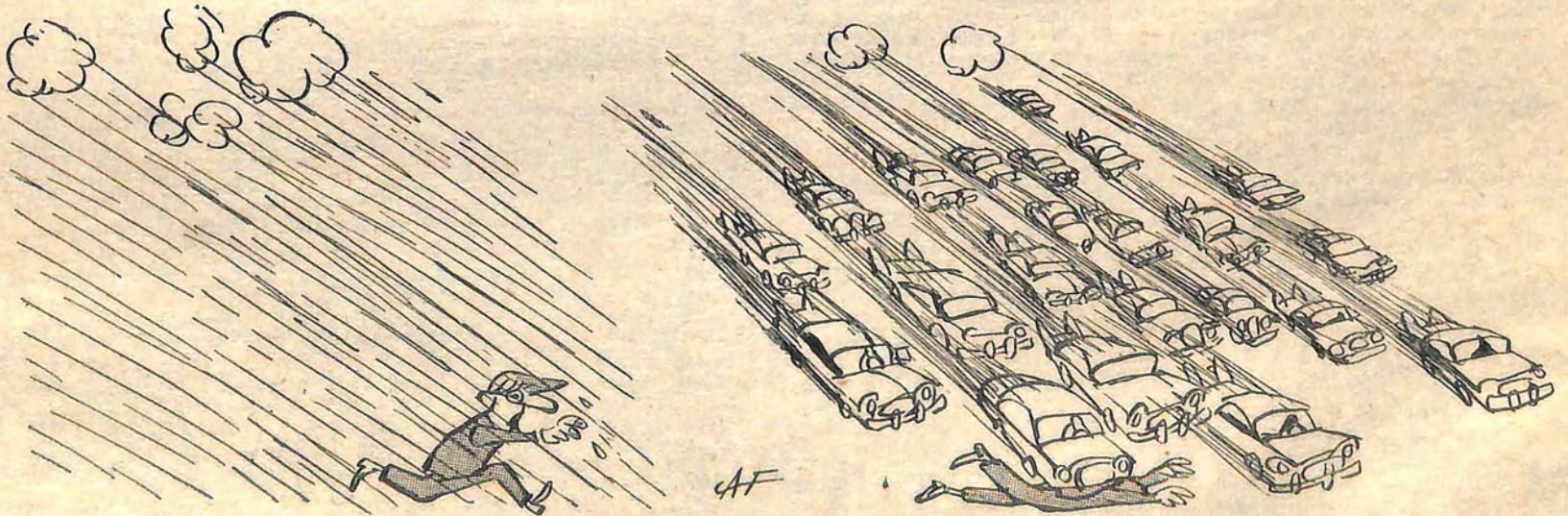
Oysa apartmanın bütün daireleri hep bir genişlik ve bir biçimdeydi. Yalnız Muhasebecilerin oturdukları ve içkili saz salonuna çevirdikleri teras katı bizimkilerden genişti.

— Peki, nasılmış, bizim kat daha mı geniş?

— Ölçüyorum, aynı... Ama gözüm size daha genişmiş gibi geliyor... Üç kere ölçtüm, hep aynı... Hayret!

Demek, o sessiz Komisyoncu, bize çaktırmadan, bizim evi üç kere ölçmüş de ruhumuz bile duymamış... Ama yine de içi rahat etmedi. Haftada iki-üç kez, bize gelir, odaların genişliğini ölçer gizlice... Ne yapsa, ölçüye inanmıyor, bizim ev gözüne büyük görünüyor. «Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür» dediklerinden değil onunkisi... Gerçek durum şu: Onun evi tıklım tıklım eşya dolu olduğu için odalarının hacmi küçük görünüyor. Bizim evimizse tamtakır denilecek gibi bomboş, bir göz aldanmasıyla bizim ev daha genişmiş gibi görünüyor. Ama bu gerçeği sessiz Komisyoncu ya hiç söylemedi. Çünkü onun sık sık evimize gelip, bizden gizli odalarımızı, banyoyu, mutfakı ölçmesi beni çok eğlendiriyordu. Cebine tıktırdığı ipleri çıkarıp odalarımızı rahatça ölçebilmesi için ona fırsat veriyor, bahaneler uydurarak onu yalnız bırakıyordum. Sonraları, Komisyoncunun bu merakının eğlencelik

Yağışlı havalarda trafik kazaları artıyor. — Gazeteler —

Yağmurdan kaçarken...

19 LİRAYA MALOLAN
ÇAY YURT DIŞINA
173 KURUŞTAN
İHRAÇ EDİLDİ.

- Haliçte vapur seferleri kaldırıldı -

- Şehirlerimizin temizliği incelenecek -

- Hamido içişleri
komisyonunda
aday gösterildi.

bir yanı kalmadı ve benim başıma dert oldu. Çünkü, öbür komşuları da kıskırtıp bizim evin, onlarınkinden büyük olduğuna onları da inandırmıştı. Öbür komşular da, evimize gelip, fırsat buldukça evimizin genişliğini ölçüyorlardı. Bizim ev onlarınkinden genişse, daha geniş evi onlarınkiyle aynı fiyata aldığım için kazıklanmış oluyorlardı; kulağıma gelenlere göre hem beni, hem de apartmanı yapan müteahhiti malikemeye vereceklerdi. Aynı bloktaki altı daireden yalnız birinin daha geniş olamayacağını düşünemiyorlardı. Kutsal mülkiyet tutkusu, zavallı mantıklarını yenmişti.

Bir gün yine Komisyoncuymu, cebinden ipleri çıkarmış, bizim evi gizli gizli ölçerken suçüstü yakala-yınca, artık dayanamayıp:

— Sizin gibi ev sahibi olmuş seviyeli bir kimseye böyle hafiflikleri hiç yakıştıramıyorum... dedim.

Nasıl, iyi demiş miyim? Bu sözüm üzerine hiç sesini çıkarmadı.

Onu azarladığımı ertesi akşamı, kızlarımla karım ve kaynanam beni kuşatıp, daireyi satın aldığımız müteahhiti mahkemeye vermemizi, çünkü aynı paraya satın aldığımız halde, üstümüzde oturan radyocuların dairesinin bizimkinden büyük olduğunu söylediler. Böyle şeyin olamayacağını söyledimse de, beşi de ayrı ayrı yumakları çıkarıp, Radyocunun dairesini ölçtüklerini söylediler.

— Yanlış ölçmüşsünüzdür, dedim.
— Haydi birimiz yanlış ölçtük, beşimiz de yanlış ölçmüş olamayız ya...

Orası öyle... Ama, nasıl onların dairesi bizimkinden büyük olabilir? — Olmaz öyle şey, dedim, üstüste dairelerde oturuyoruz... Dairelerimizin eni boyu bir...

— Biz sana eni boyu bir değil mi dedik?

Beşi birden:

— Yüksekliği! diye bağırda.

Banyonun tavanı, bizimkinden on üç santim daha yüksekmiş. Büyük kızım diyorodu ki:

— Önce ben farkettim... Desturun helâya gitmiştim... Oraya buraya bakarken tavan bana, bizimkinden yüksek göründü. Sonra anneme söyledim, inanmadı. O da helâya girip baktı...

Karım devam etti:

— Sonra hepimiz teker teker helâya girip baktık... Vallahi bizimkinden yüksek... Belki göz aldanmasıdır diye, bir de ölçtüm üstelik...

— Pekî, nasıl ölçtün? Banyolarında merdiven mi var?

— Yok canım, annemle birlikte girdik helâya... Ben annemin sırtına çıkıp iple ölçtüm, nah işte ip, istersen sen de ölç...

Kaynanam:

— Önce ben girerim helâya, çıkmam... Sonra arkamdan sen girersin, elini yıkamak bahanesiyle... Ben sana omuz veririm...

Daha da neler... Hiç böyle hafiflikler, bizim gibi kat mülkiyetine sahip insanlara yakışır mı?

— Ya birisi görürse?

— Ayol, kim görecektir?... İkimiz de banyodayız, üstümüze gelecek de-giller ya... Baskın mı yapacaklar?

Benim duraksadığımı görünce, o siskacık kaynanam:

— Taşıyamam sanıyorsan, hiç merak etme, taşırım seni... dedi.

O gece haber gönderip küçük kızımı Radyoculara oturmaya gittik. Salonda çay içiyorduk. Bir ara kaynanam gözden kayboldu. Neden sonra karım yanıma sokulup:

— Ayol hadisene kadın seni iki saatir helâda bekliyor... diye fısıldadı.

Kaynanam dayanamayıp çıkmış ordan karşıma geçip kaş göz işaretleri yapmaya başladı. Sonra çıktı

salondan... Baktım olacağı yok, ben de ellerimi yıkamak bahanesiyle arkasından banyoya girdiğimde, kaynanamı, orda, sırtına binmem için iki büküm olmuş buldum. Atladım sırtına. Elim tavana yetişmiyordu. İşte ne olduysa o sırada oldu. Kaynanama:

— Biraz kalk yukarı! deyip omuzlarına tırmanırken kendimi yerde buldum. Kırılan tuvalet aynasının gürültüsüne koşanlar, kaynanamla beni helâda buldular. İkimiz de yerdedik, benim alnımdan kan sızıyordu.

Daha ertesi sabah, emekli komşumuzla karısı, bu olayı bütün komşularımıza rapor etmişler:

— Böyle utanmazlık görmedim... Madem bir ahlâksızlık yapıyorsun, kendi evinde yapsana... Başka yer mi bulamadınız da komşunun helâsına tıkdınız, a iki gözü kör olasılar... Herifin gözü dönmüş kardeş... Sen, ihtiyar kadını sıkıştır helâda... Hem de misafirlikte, gözünün önüne getiriyor musun? İhtiyar kadın da namusunu korumak için, aynayı damadı olacak kudurmuşun kafasına geçirince... İkisini o biçim yerde yakalamışlar...

KEDİNİZE SAHİP OLUN

Kutsal mülkiyet hakkının bizlere bağışladığı o büyük nezaket ve terbiyeyi ilk bozanlar, Komisyoncunun eşiyle Avukatın eşi oldu Genellikle kocasız kadınların orta yaş geçip de koca bulma umudunu yitirdikleri zaman aşırı kedi sever oldukları bililir. Avukatın eşiyle, hem kocası, hem çocukları olduğu halde kedilere tutkun bir kadındı ve evinde üç kedi besliyordu. Onun kedilerinden biri, Komisyoncunun bahçesindeki maydanoz ve dereotlarının üstüne i-şemesi almıştı. Apartmanın bahçesi hepimizdi ama, bahçede her daire için ayrı ayrı yerler bölünmüş-tü. Santim santimine eşit bölünmüş

olan bu yerler, hiçbir haksızlık olmaması için kur'a ile her daireye verilmmişti. Komisyoncu, bahçedeki yerine maydanoz, salata, nane, dereotu ekmişti. İşte, Avukatların kedisi, ille de gidip gidip nanelerin, maydanozların üstüne işiyordu nedense...

Kedi yüzünden daha önce de Avukatın eşiyle komisyoncunun eşi arasında tatsız tartışmalar, sürüşmeler, hattâ küçük dalaşmalar olduysa da, bunların hiçbirisi kutsal mülkiyete sahip olanların nezaket sınırlarını pek aşmamıştı. Ev sahibi olduk-tan sonra aşırı titizleştiği pek belli olan Komisyoncunun eşi bütün gün temizlik tozlarıyla mutfakını, banyo-sunu ovar temizler, beyaz fayanslara bir tüy konga, namusuna leke sürül-müş gibi sinirlenirdi. Üstlerindeki katta oturan Avukatların kedileri de, pis ayaklarıyla merdivenleri kirletiyordu. Tartışma «Kedinize sahip olun rica ederim» uyarmasıyla başlamıştı. Ama Avukatın eşi ne yapabiliirdi? Üst katta oturduğu için kedileri de elbet, merdivenlerden inip çıkacaklardı. «Kedileri torbayla pencereden aşağı sarkıtamam ya...» di-yordu. «Hem ne varmış kedilerimin patilerinde, tertemiz işte...»

Ya kedilerin, bahçede oynasılarken, saksılardan birini kırmaları... Artık işte bu, düpedüz mülkiyet hak-kına bir tecavüzdü... «Çok rica ederim efendim, kedinize sahip olu-nuz!» «Saksınızın yerine bir saksı a-lırım, merak etmeyiniz...» «Merak e-den yok efendim, ama kedileriniz hep bizim bahçe duvarımızda... Bah-çe duvarının sivalarını kazıdılar hep... Bu gidişle duvar diye bişey kalmıyacak...» «Bikere duvar yalnız sizin değil, hepimizin...» «Anlayama-dım. Neden hepimizin oluyormuş!... Daha neler, bari gelin de bizim sa-lonun duvarları da bizim deyin... Ben kendi duvarımın üstünde kedi istemem...»

(Devamı gelecek sayıda)

SİZ YAPACAKSINIZ

Vedat SAYGEL

— Yeni öğretmen geliyor! haberi küçük kahvede önce bir şaşkınlık yarattı, sonra bu şaşkınlık traşı uzamış, vaktinden önce çökmüş bakımsız yüzlerde bir tebessüm halini aldı.

— Geleceği belliydi, diye söylendi nalbant. Gelsin bakalım.

— Diyecekleri de belli ya, gene bi desin bakalım, dedi bakkal Sabri.

Sigara dumanından seçilmez hale gelen kahvenin kapısında ince uzun bir karaltı gelirdi. İçerdekilerin hiç biri kılmıdamadı yerinden.

— Geldi, diye mırıldandı biri.

— Evet, geldi.

— Osman'ın yanına mı gidecek ne, ondan tarafa bakıyor.

Sigara dumanının arasından kahvede oturanları bir bir süzen genç öğretmen:

— Merhaba arkadaşlar, dedi.

Bir kaç kişi oturdukları yerden selâma selâmla karşılık verdiler.

— Yabancı misafirlerden pek hoşlanmıyorsunuz galiba...

— Buyur bey, diye kımlıdar gibi oldu nalbant. Konuğun yabancıyı yerlisi olur mu, buyur.

Oturdu öğretmen.

— Eee, hoşgeldin bey, dedi çarşı muhtarı.

— Hoşbulduk efendim.

— Tevatiüre göre bilgili, çalışkan, memleket sever bir gençmişsin. Büyük kentleri bi yana itip, kasabamıza tayinini de kendin istemişsin.

Genç öğretmen güldü:

— Size bunları kim anlattıysa, biraz katkılı anlatmış.

Nalbant söze karıştı:

— Yo, yo öyleymişsin. Geldiğin günden beri fırsat buldukça çocuklara memleketin eksiklerini anlatıp, Anadolu'nun fakir kalışının nedenlerini açıklayarak, «İşte bütün bu ihmal edilmiş meseleler sizleri bekliyor. Cennet Anadolu'nun çölleşmiş bozkırlarına ağacı siz dikeceksiniz!» gibi akıllar veriyormuşsunuz.

Genç öğretmen ezildi, büzüldü:

— Eğer genç dimağlara memleket sevgisi aşılayabiliyorsam, görevimi yapmış olmamın rahatlığını duyayım, dedi.

Konuğa bir çay ısmarlayan muhtar:

— Demek buncacık iş için gönderildin, dedi.

— Sadece ağaç diktiirmek için gelmedim elbet. Anadolu'muzun el değmemiş zengin yeraltı ve yerüstü kaynakları var. Bunların neler ve nelerinde olduklarını öğrenecek, ileride hayata atıldıklarında bunları değerlendirmek yollarını arayacaklardır. Çünkü memleket kalkınmasını gerçekleştirmek, bir bayrak yarışına benzer. Cumhuriyeti kuranlar, korunmasını ve gelişmesini o günün

gençliğine vermiştir. Sonra o gençler yaşlanmış, gerçekleştiremedikleri bir takım işleri kendilerinden sonra gelen genç nesle bırakmışlar. Sonra o gençler ihtiyarlamış...

— Boşuna nefes tüketme bey, dedi yetmişlik bakkal Sabri. Ne demek istediğini, sen daha ağzını açmadan biliyorduk biz. Düşündüklerin güzel ama, gerçekleşmesinin mümkünü yok! O nesilden nesile devretme olmayıp, herkes elele verse belki biraz belimiz doğrulur ama, o ona, bu buna bırakmıyor mu, uzanıp ölesi geliyor insanın!

— Fakat...

Muhtar sordu:

— Sen kaç yaşındasın bey?

— Yirmidört.

— Benim yaşıma altmış! Sen yaşırlayken, senden daha heyecanlıydık hepimiz. Memleket işgal edildiğinde Gazi'nin emriyle bir kere milletçe elele verdik, düşmanı geldiği yere gönderdik. Hey gidi günler, hey! Hepimiz de henüz bıyıkları bile terlememiş çocuklardık o sıralar. Vatanın her karış toprağı düşmandan kurtuldukça millet coşuyor, her zafer haberi geldikçe halkın kendine güveni artıyordu. Neyse vatan tamamen kurtuldu, Cumhuriyet kuruldu. Sevinçten kabımıza sığamıyorduk. Kasabanın ileri gelenleri:

— Kurtulduk ama görevimiz bitmiş sayılmaz, dediler. Şimdi insanca yaşamının, düşmanlarımızdan daha ileri olmanın savaşına başlayacağız.

Kafa kafaya verdiler, «Çocuklarımızı Cumhuriyete layık birer insan olarak yetiştirmek için, kasabaya okul istiyoruz» diye bir dilekçe yazarak Ankara'ya gönderdiler.

Cevabı tez zamanda geldi. Maarif Vekili, «Fakir devletimizin tahsisatı bulunmadığından, okumak aşkı ile tutuşan birer vatan evlatları olarak kendi okullarınızı kendiniz kuracaksınız» diyordu.

Kasaba halkı gecesini gündüzüne katarak, kazma kürek sallayarak tez zamanda kurdu okulu.

— Eh, diyorduk, devlet gücünün yettiği yer var, yetmediği yer var. Hükümet bizi nasıl yaşatacağını, nasıl çalıştırıp doyuracağını mı düşünüsün, yoksa nerede okutacağını mı?...

Okulu bizden, öğretmeni hükümetten, başladık derslere. Büyük küçük okula gitmeyenimiz yok. Öğretmen bizden heyecanlı, biz öğretmenlerden... O, düşmanın vatana nasıl girdiğini anlatıyor, biz nasıl söküp attığımızı... Adam milliyetçi mi, milliyetçi. En çok da «Biz» ile «Siz» kullanıyor. «Biz...» diye başladı mu:

— Biz, en ümitsiz, en perişan olduğumuz bir sırada göğsünü kalkan, dişlerini süngü yapıp aşız, işsiz yaşayabileceğimizi, fakat asla hürri-

yetsiz yaşayamayacağımızı dünyaya göstermiş bir milletiz! diyor.

«Siz...» diye başladı mı:

— Bugün istenilen seviyeye eriştiğimizi elbette ki iddia edemeyiz, diyor. Halkımız bakımsız, köylerimiz yoksul. Fabrikamız yok, yolumuz yok, suyumuz yok. Geleceğin gençleri olarak, vatani bir baştan bir başa gezip, bütün bunları siz yapacaksınız!

O, «Geleceğin gençleri» diye dursun, içimizde yirmisinden küçük insan yok.

İkinci sınıfa geçtiğimde bizim rahmetli peder:

— Nasıl gidiyor mektep? diye sordu.

— İyi gidiyor, dedim.

— Neler öğrendin şimdiye kadar?

— İki kahramanlık şiiri, bir marş.

— Hepsi o kadar mı?

— Bir de fabrikamızın, yolumuzun, suyumuzun olmadığını...

— Neden yapılmıyormuş?

Öğretmen neden yapılmadığını söylememişti ki. Attım kafadan:

— Adam yokluğundan...

— Adam yok da kim yapacak bunları?

— Biz yapacakmışık.

Babam fırladı yerinden:

— A it, onun bunun angaryasına koşarsın, kendi evine iki kova su almazsın! Yarından tezi yok bırakacaksın mektebi! Bende ye iç, yat kalk, git elâleme fabrika, yol yap! Otel mi ulan burası?

Tarla işlerine yardımı dokunsun diye bir de everdi mi beni! Mektepte okuduğumuz Anadolu'nun yoksulluğu bizim eve çörekledi. Bir, iki derken, üç yılda çocuk sayısı çıktı beşel Kasaba da, hâlâ düşmandan geri aldığımız gibi... Ne doğru dü-rüst bir ev var, ne sokak... Ne bakkal var, ne kasap! Kasaba halkı:

— Bu sefaletle ne yapacağız? diye ünedikçe, mektepten çocuklara ders veren öğretmenin sesi geliyor:

— ... Siz yapacaksınız!

Dedik:

— Şu çocukların okulu bitirmelerini bekleyelim bakalım. Belki es-sahtan bi şeyler yaparlar da, hepimizi sefaletten kurtarırlar.

Pazarıcı Rıza:

— Hiç bi sınıfta çıkmadan okulu bitirseler, oniki, bilemedin onüç yaşında olurlar. Onüç yaşındaki çocuğun aklı neye erer ki?

— Kimbilir, dedik, bakarsın yapılacak şeyin malzemesini verip, nasıl yapılacağını da öğretirler.

Çocuklar da ateş gibi maşallah. Her gün okula yeni bir hevesle gidiyorlar, öğretmen memleketin durumunu, el değmemiş yeraltı ve yerüstü zenginliklerini anlatırken yurda hizmet sabırsızlığı ile yanyıyorlar.

İçlerinde en çalışkanı, en vatan aşkı ile dolu gözükeni de, yemcinin oğlu. İlk okulu bitirince dayattı babasına:

— Ben daha okuyup büyük adam olacağım, diye.

— Bırak oğlanı okusun da, memlekete yararlı bir insan olsun, dedik. Kasabaya bir yararı dokunsa yeter.

Bizde yüksek sınıflar olmadığı için, büyük kentlerden birine gitti oğlan. Dört yıl kadar sonra da döndü. Öğretmen çıkmış. Bizim kasabanın okuluna tayin etmişler. Sevinçten hop oturup, hop kalkıyor:

— Göreceksiniz, beni yetiştiren hocalarının emeklerini boşa çıkartmayacağım, diyor.

— Ne yapacaksın?

— Yapacağımı ben biliyorum, diyor. Öğrencilerime önce, bu vatanın can pahasına nasıl kurtarıldığını anlatacağım. Memleketinin tarihini bilmeyen bir kimse, milliyetçi olamaz! Henüz el sürmek kimsenin aklına gelmemiş olan memleketimizin zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını tanıtaacağım. Çalışmayı sevdireceğim onlara...

Hemen ertesi günü de başladı çocuklara birçok tabii zenginliklerimize rağmen memleketimizin fakir kalmasının nedenlerini anlatıp:

— İşte, bütün bu dokunulmamış kaynakları siz işleteceksiniz! diye görev vermeye...

Konuşmasının burasında ocağa döndü:

— Şu çayları bi tazele bakalım Durmuş! diye seslendi muhtar.

Anlatılanları düşünceli düşünceli dinleyen gencecik ince uzun öğretmen sordu:

— Yemcinin oğlundan başka okuyan çıkmadı mı kasabanızda?

— Çok çıktı, dedi muhtar. Hem öyle rastgele adam değil, her biri yüksek birer mevki sahibi oldu.

— Onların hiç yarımları dokunmadı mı kasabanıza?

— Ellerinde bi şey yok ki gariple-rin...

— Peki, ne yapıyorlar?

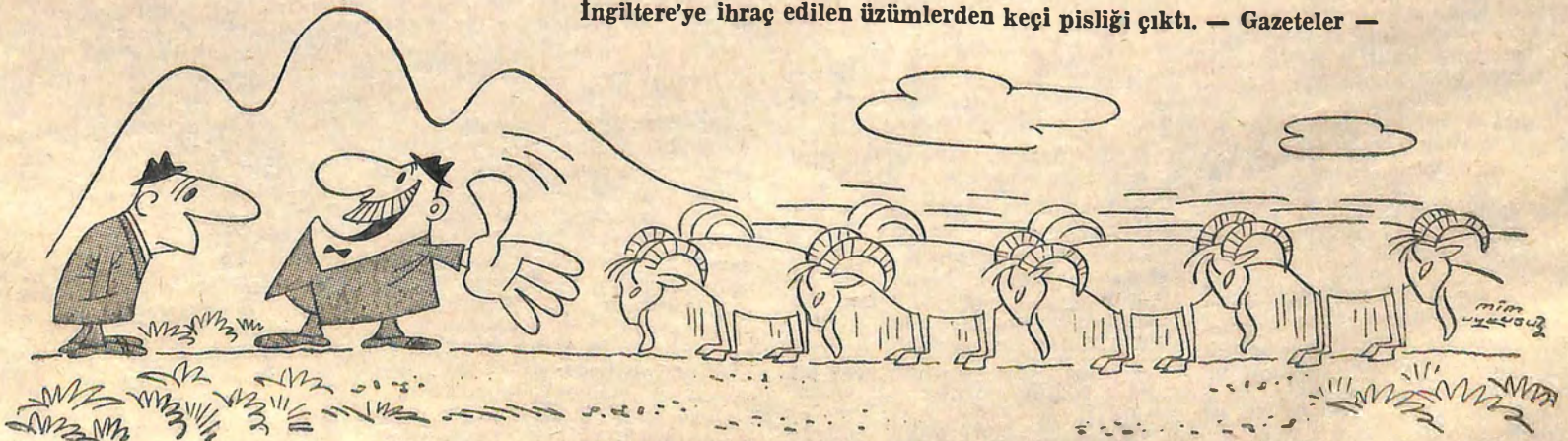
— Seçimden seçime oy toplamak için, «Biz yapacağız» diyorlar, seçimden sonra milli bayramlarda radyoda ayrı, gazetelerde ayrı, «Biliyoruz, bütün çabalarımıza rağmen, henüz memleket istediğimiz seviyeye gelmemiştir. Eksiklerimiz çoktur. Hâlâ medeniyet girmemiş köylerimiz, el değmemiş madenlerimiz vardır. İlerde gelececek, görececek, nedenlerini araştırarak yarının teminatı olan siz gençlerimiz yapacaksınız!» gibilerden demeçler veriyorlar. Hani yanlış anlama. Sen de buraya,

«Siz yapacaksınız» demek için gel-diysen, zahmet etme. Git, seni gönderenlere söyle, Anadolu'nun el değmemiş yeraltı ve yerüstü zenginliklerine kim el atacak, yaşayışımızı kim bir düzene sokacaksa, buraya onu göndersinler.

Nalbant:

— Hani darılma bey, dedi. Sözü-müz sana değil. Bunca yıl yapılacak işi herkes birbirine bırakacağına, herkes yapılacak işe birer el atsaydı, şimdiye dek çoktaaan cennete dö-nerdi memleketi!

İngiltere'ye ihraç edilen üzümlerden keçi pisliği çıktı. — Gazeteler —

— İşte benim üzüm bağlarım!..

YEDİ

PAZARTESİ

Göktürk'lerden Öztürk'lere...

Radyoyu açıyorsunuz, Okul Saati... Öğretmen başlıyor anlatmaya: «Dersimiz Tarih, konumuz Göktürkler...»

Gazeteyi elinize alıyorsunuz, karşınızda Öztürk'ler! «Mustafa Öztürk isimli bir şahsın yönettiği sekiz kişilik şebekenin üç mensubu, yurda soktukları kaçak silâhlarla birlikte yakalandı!»

Radyoyu açıyorsunuz, öğretmenin sesi: «Geçen derste kaldığımız yerden Göktürkleri anlatmaya devam ediyoruz.»

Gazeteyi alıyorsunuz, yeni bir olayda başka bir Öztürk çıkıyor karşınıza: «Baba mirasını pay edemeyen kardeşlerin küçüğü Durdu Öztürk, tarlayı elinden almak isteyen ağabeyini vurdu!»

Radyo yine Göktürkleri anlatmaya devam ediyor.

Gazete, Öztürk'lerle ilgili yeni bir haber veriyor: «Türkiye'nin tek dişi şakisi 19 yaşındaki Saadet Öztürk, soygun üstüne soygun yapıyor!»

Haydi, gelin de övünmeyin bakalım. 552 yıllarında Göktürkler dünyanın en büyük imparatorluğunu kurmuş, 1968 yılında Öztürk'ler adliyelik olmuş! Ama birinin adı medeniyet tarihinde, diğerinin adı Emniyet arşivinde denecekmiş. Densin, ne çıkar? Günümüz dünyasında kendimizden bahsettirmenin başka yolu mu var?

SALI

Arayan bulur!

Atatürk Haftasında bulunmak için yurdumuza gelen ünlü İngiliz Tarihçisi Lord Kinros, basın mensuplarının devrimlerle ilgili bir sorusuna şu cevabı vermiş: «Türkiye'de irtica kıpırdanıyor!»

Kıpırdanmayıp da ne yapsın? Pirelendi bir kere. Şimdi ister kaşınır, ister sürtünür, isterse kıpırdar. Ve gün gelir elbet sırtını kaşıyacak bir hayır sahibi çıkar!

ÇARŞAMBA

Bu gümrük varken...

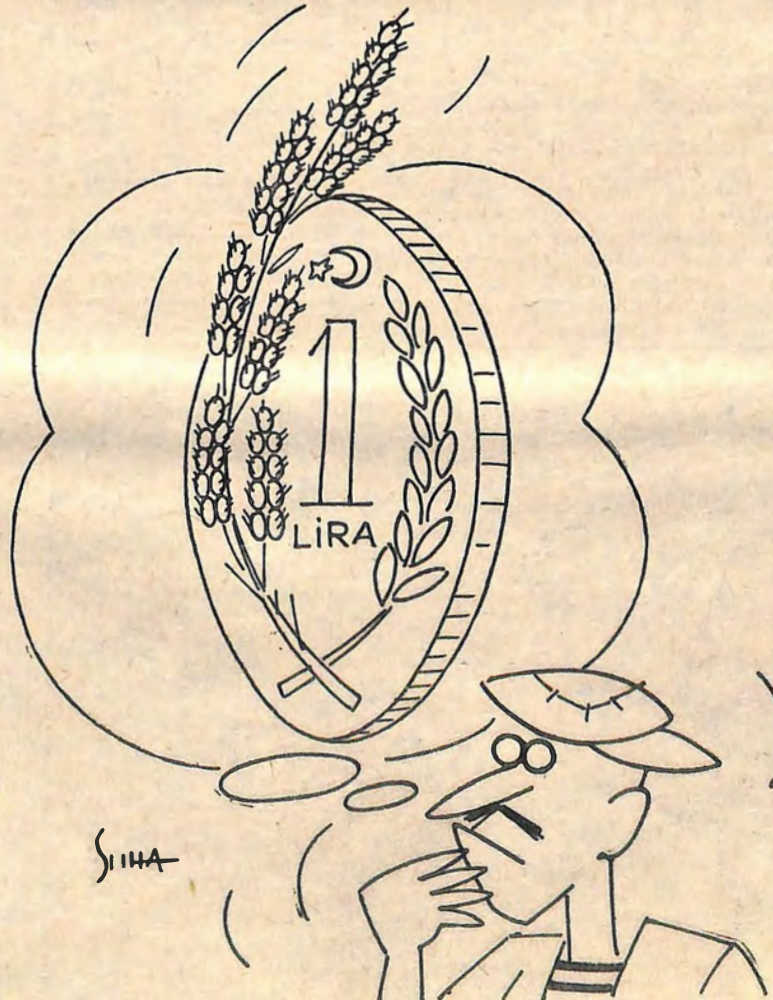
«Hong-Kong gribi» adı verilen yeni bir hastalık dünyayı tehdit ettiği şu günlerde, vatandaşları her hangi bir tehlikeden korumak için ilgililer kolları sıvamışlar, yeni moda mikrobun boyunu bosunu, etini budunu, kaşını gözünü tesbit ederek, «Yukarıda eşkalini verdiğimiz bu mikrobun yurda girmesi sureti katiyede yasaaktır!» diye kaleme aldıkları genelgeyi sınır kapılarına ulaştırılmışlar.

İlahi... Bunca korku, bunca telaş neden? Bir kere bizim gümrüğün namını duyan aklı başında bir mikrop, ömür boyunca aylık gelir bağlasanız tutup da Türkiye'ye gelmez. Gelse, formalite yüzünden kolay kolay sınırı geçemez. Geçse, memurlarımız tarafından iyice temizlenmiş olacağından, burada kimseyi hasta edemez. Bir köşeye büzülerek başına gelenleri düşündükçe dertlenir, dertlendikçe düşünür, çok yaşamaz zaten iki gün içinde kahrından ölür!

GÜN OLA, HARMAN OLA...

Buğday fiyatları 1 liranın üstüne yükseldi. — Gazeteler —

Yazısız

GÜN

PERŞEMBE

Yok uğruna olur mu?

İstanbul'u görmeye gelen Trabzon'lu bir vatandaş, üstüne işeyen oda arkadaşını dövmüş.

Gazeteler fırsatı kaçırır mı? Olay kahramanının resmini koyup, döşenmiş haberi: «Yok uğruna karakolluk oldu» diye...

Karakolluk olmasına olmuş ya, kim demiş yok uğruna?... Olayın doğuşunun nedeni hâşâ huzurdan bir «B...» uğruna!...

İnsanlar dövüşmek için sebep mi bulamazlar?

CUMA

Sahura kaıkmayız

Bir yandan hükümet ekmeklik buğday ithal etmenin yollarını arıyor, diğer taraftan gazeteler Tarım Bakanına bu yokluğun nedenini soruyor.

Neden olacak canım... Az mı ziyafet çektik bu sıra?

Romen parlamento heyetini ağırladık.

Bulgar parlamento heyetini ağırladık.

B. Almanya parlamento heyetini ağırladık.

Fransız parlamento heyetini ağırladık.

Yugoslav parlamento heyetini ağırladık.

Allahtan imdadımıza ramazan yetiştirdi de, paldır küldür oruca başladık!

Bunca ağırlamaya dağ olsa dayanmaz. Nasıl dayanır Tarım Bakanı Dağdaş?

CUMARTESİ

Bizde sökmez!

Nüfus plânlaması için şehirlerin su şebekelerine doğum kontrol hapları atılması teklif edilmiş.

İnşallah kabul edilmez. Zira teklif onaylanırsa yandık demektir. Çoğala çoğala her halde dünyanın en kalabalık ülkesi biz oluruz.

Neden dersiniz ilâhtan geçtik, bir yudum su alana kadar her birimiz en azından dokuz doğururuz!

PAZAR

Aaah, ah!

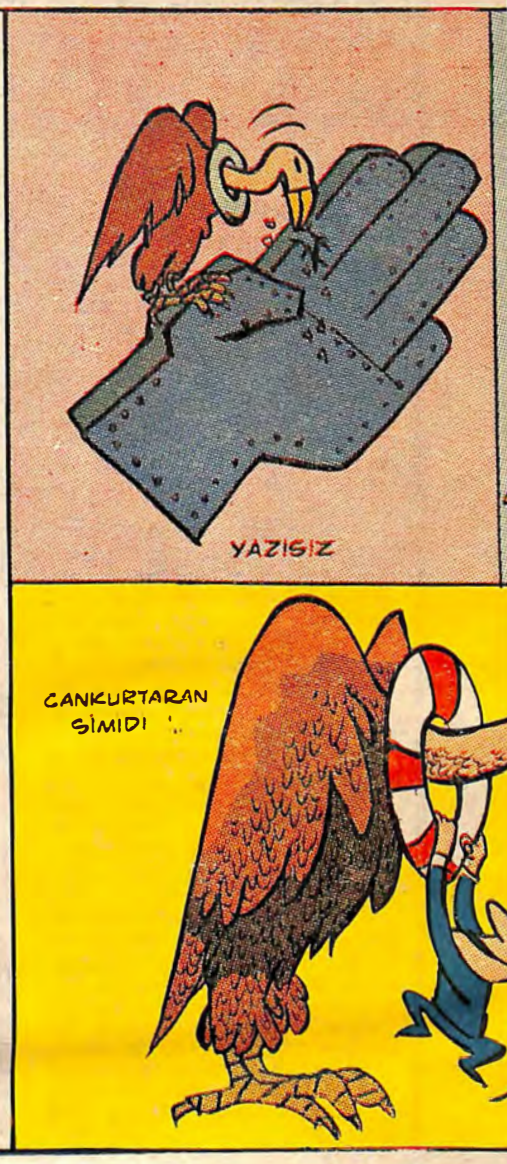
Mark'ın değerinin yükseleceği, Frank'ın değerini yitireceği söylentileri üzerine, Avrupa para borsası yine karışmış.

Aaah, ah! Bütün çektiklerimiz borsalar yüzünden değil mi?

Avrupa'nın «Para borsası»...

Türkiye'nin «Karborsa» sı!

Dert kesildi başımıza körolası!

— Niçin, «İş ve İşçi Bulma Kurumları»nın giriş kapılarında «İşi olmayan giremez» yazar?...
— Niçin, bütün anneler, babalar çalışkandır da hep çocuklar tembeldir?...

— Niçin dişi okuluna dişi olmak isteyenler, polis okuluna polis olmak isteyenler gider de Ana Okulu'na ana olmak isteyenler değil de çocuklar gider?...

— Niçin hizmetçimiz karımız olmayı kabul eder de, karımız

NIÇİN?..

hizmetçimiz olmayı kabul etmez?...

— Niçin memurlar ay başında «Aristokrat», ay ortasında «Demokrat» tırlar da, ay sonunda «Tepetaklak» tır?...
— Niçin, nişanlıyken erkek konuşur kız dinler, evlenince kadın konuşur erkek dinler de beş-on yıl sonra her ikisi birden konuşur, komşular dinler?...

— Niçin yuva kuranları severiz

de, yuvamızı yapanları sevmeyiz?...

— Niçin uçakta hostes kemerlerimizi sıkmamızı söylediği zaman kuzu kuzu itaat ederiz de, iktidar aynı şeyi söylediği zaman kızar, söyleniriz?...

— Niçin çok sevdiğimiz zaman da, çok üzüldüğümüz zaman da hep gözyaşı dökeriz?...

— Niçin birisi bizi övdüğü zaman hoşumuza gider de kendisini övdüğü zaman öfkeleniriz?...

— Niçin çok mutlu olduğumuz

Akbaba'ya da

Daha doğduğu günden uyup devrim marşına, «AKBABA» bastı bu gün kırk yedinci yaşına. ORTAC ona vakfetti kafa, gönül gücünü, Zaferden emin girdi öz mizah yarışına.

Bu engelli yarısın okurlardı hakemli, O; yurttaşı tanırdı, yurttaş; ona aşına.

Siir, fıkra, anılar, bilhassa Başyazılar Birer etkili dersti halkın uyanışına...

* * *

Dile kolay kırk yedi yıl yaşasın bir dergi... Bu imtiyaz, bu ömür sırf AKBABA'ya vergi.

Bir vargı organıdır dergimizin kadrosu. Hüküm vermeden önce «Düşünüldü gereği»

Yurt, dünya manzarası onun sayfalarında Yüz binlerce insana ne'se sunan bir sergi.

Cizgiler ve vazılar olavların aynası, «İyi» güler yüz görür, «Fenalar» ise vergi...

* * *

Bu yıldönümünde de Yusuf Ziya yok artık, Büyük sevincimize hüznün oluyor katık.

Ama onun değerli bir eseri daha var : Kendi rahmete erdi, biz ERGİN'i kazandık.

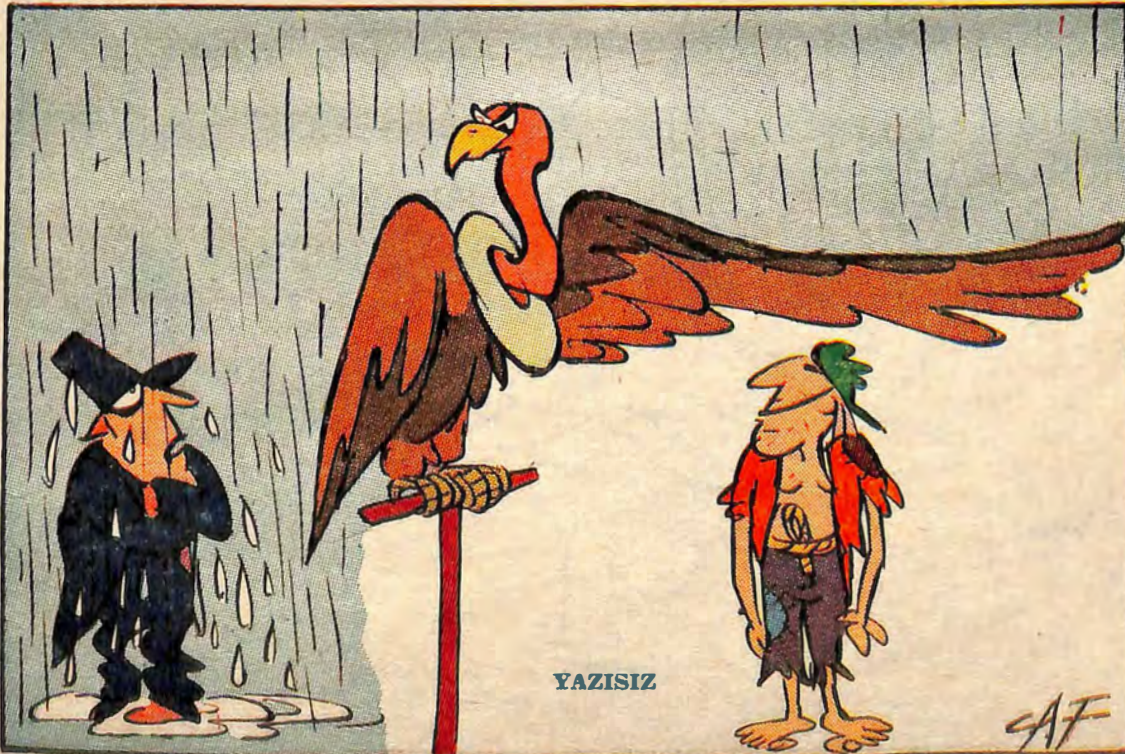
Bir çokları dedi ki : Bu genç hayli bocalar, AKBABA çıksa bile çıkar kaşları çatık.

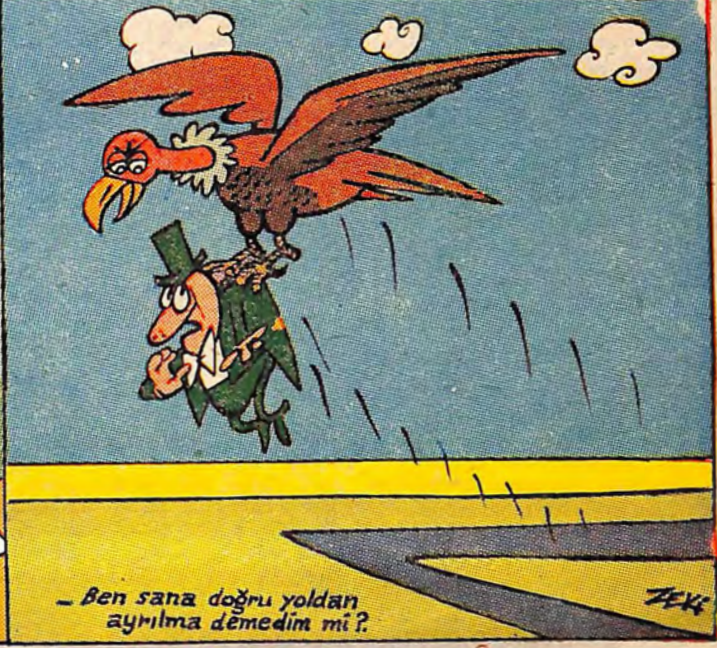
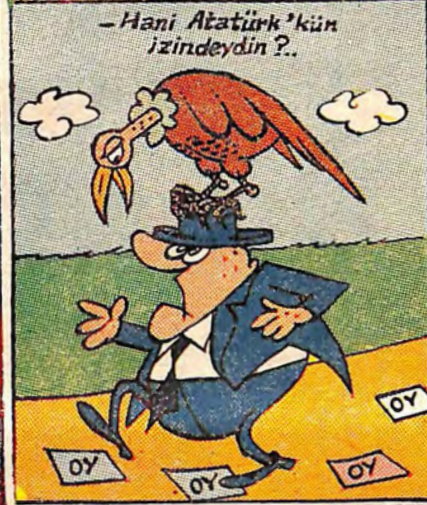
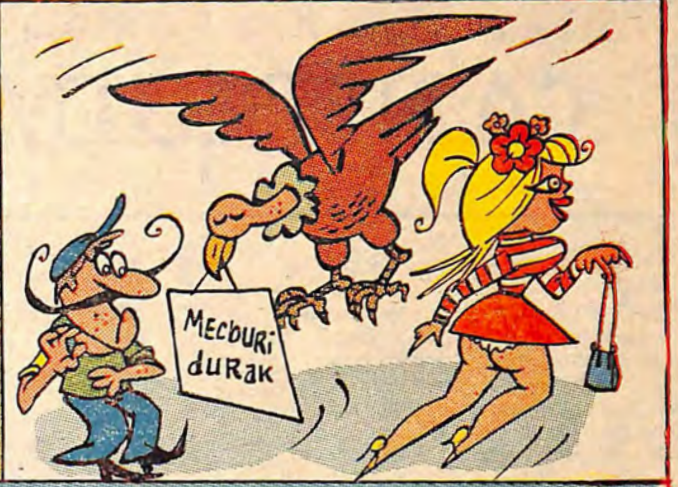
Som ağızlı kişiler şimdi öğrendiler ki Tekâmül akımını durdurmaz saçma mantık...

* * *

Cevremizde toplandı bir yakın değerli genç, Gücümüz fazlaştı, ağır olsa da direnc.

Aziz Nesinle, Süalp, Erduran, Vedat Saygel, Naci Sadullâh, İzzü her gün yumurthıyan «Pec

uzun ömür

han Veli, Özakman, Erhan Tırlı, Süheyla, det Rüstül vermede sık sık şirle demec.

han zaman hariçten yazı gönderen de var; ara demiyoruz: «Sen bu sevdadan vaz geç?»

kara mektupları» yolluyor Nimet Arzik, katırcüler de teşhislerinde hazık.

ioğlu'yla. Dinçcağ, Süha, Kutlu, Sekerci Beynerde ise kadınlar serbest, açık.

çok fırça mahsulü «CAF» imzası taşıyor, tekir bize atar, o da onlara kazık.

lerden de hayli faydalanmıştık lakin al Nadirle Ramiz sağ değiller çok yazık!..

ıncılar gördükçe beni biraz dinc, taşkın, lme bakıyorlar bir süre şaşkın şaşkın.

ate beslerim eksilmiyen sempati, e her güzelliğe cazibesi var aşkın.

arlık mikrobu bana tesir etmiyor, letten muafım günlüm zevke alışkın.

um KEMAL bile bana «Ağabey!» diyor, ki esas yaşım elliyi hayli aşkın...

bir tutmamalı kalpteki yaz'ımızla, mi savunuruz makul ikazımızla.

ıza bozruncu, gerici almıyoruz, kosmadayız olanca hızımızla.

yedi yıl yaşayan AKBABA'yı sonra da ler yaşatacak yine bu tarzımızla.

LU) bu mutlu günü birlikte kutlayalım. ıkta ilk, üç satırılık yazımızla!...

Salâhattin KUTLU

zaman da, çok mutsuz olduğumuz zaman da hep sarhoş oluruz?...

— Niçin kaplarımızı kalaylayana ücret öderiz de, kendimizi kalaylayana kızar, zıvanadan çıkarız?...

— Niçin hepimiz borçtan hoşlanmadığımız halde, kızdığımız kişilere «alacağın olsun» deriz?...

— Niçin, kadın kocasını aldattığı zaman «Kahpe» denir, yerilir de, erkek aldattığı zaman «Çapkın» diye övülür?...

NIÇİN?..

— Niçin, düğünlerde gelinler beyaz giydiği halde damatlar hep siyah giyer?...

— Niçin başkaları düştüğü zaman güleriz de biz düştüğümüz zaman gülenlere kızarız?...

— Niçin, dördüz, beşiz doğuranlara «Bravo» çekerler de, dokuz doğuranlarla hiç ilgilenmezler?...

— Niçin, kanun nazarında bir kadının erkeği kafeslemesi suç

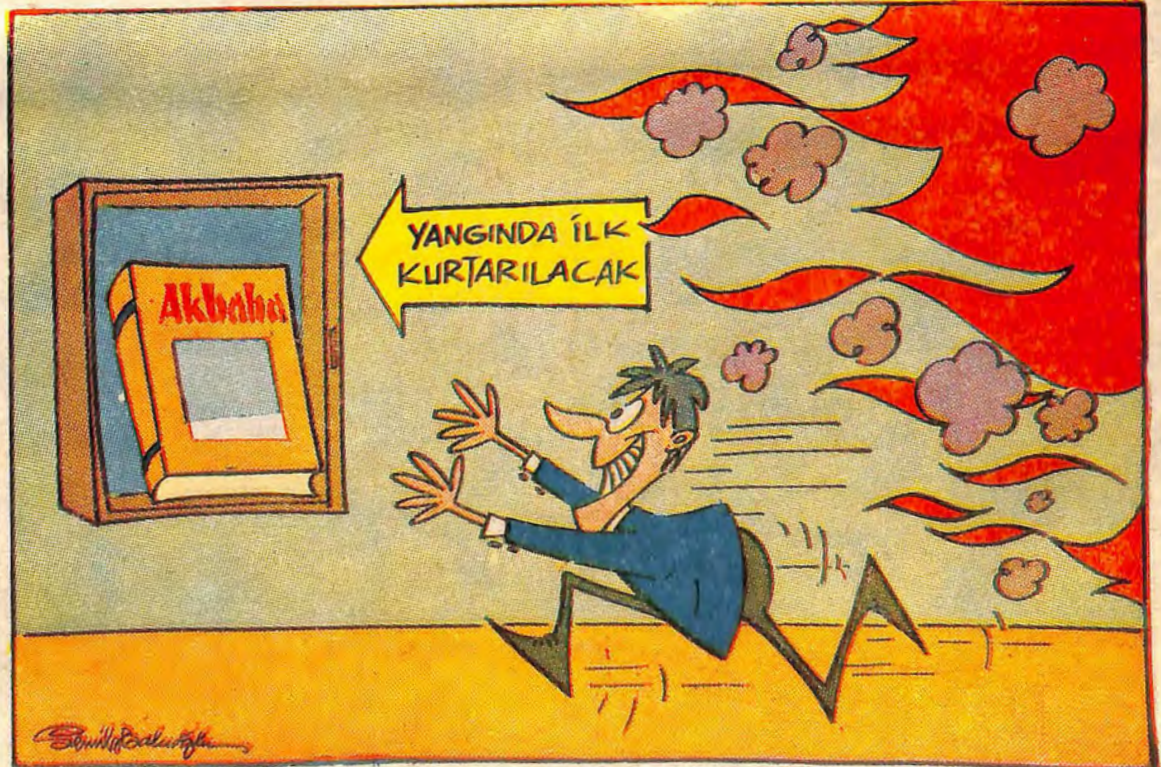
değildir de, erkeğin kadını kafeslemesi suçtur?...

— Niçin, giydikleri renk renktir de köylü kadınların, renksizdir hayatları?...

— Niçin, kapının zilli olması hoşumuza gider de, kadının zillisini sevmeyiz?...

— Niçin, kırlarda hava almayı, havacıları, havalanan uçakları severiz de, biri bize «Hava aldı», «Havalı» dediği zaman kızarız?...

Erhan TİĞLİ

TANIDIĞIM MEŞHURLAR

Naci Sadullah

Lûtfullah Sururî

Akbaba'ya bu seriyi yazmakta karar kılışından sonra kimleri yazacağımı düşünürken. aklıma, yakın ölümünün acısını hâlâ gönlümde duyduğum sevgili Lûtfullah Sururî geldi.

Ben, çok âni olmuş ölümünden beri Lûtfullah Sururî'yi her düşünüşümde, rahmetli dostum Sedat Simavi ile, ve rahmetli dostum Ali Naci Karacan'ı da daima beraber hatırlarım.

Sizler lütfen, «Milliyet» ve «Hürriyet» gazetelerinin kolay tutunabildiklerini sanmayınız... Rahmetli «Sedat Simavi», «Hürriyet» gazetesinden evvel o caddede bir «Yedi Günü» dergisini yaşatıncaya kadar yedi adet başka mecmua ile birlikte babadan kalma üç çiftlik feda etmişti.

Ali Naci Karacan da «Milliyet» i tutturuncaya kadar aynı caddede bir çok zorluklarla karşılaşmıştı. Sırası gelince, onların bu sıkıntı devirlerine ait mizaha yaraşık olayları sizlere ayrıca anlatacağım.

Fakat yazık ki, bu meslektaşlarımızın her ikisi de hayata gözlerini, nice zorluklar bahasına kavuşabildikleri maddi manevi başarısının saltanatını ve sefasını tadamadan yumdular.

Her ikisinde de servet rahmeti başlarken ömür tükendi!

Lûtfullah Sururî'nin tiyatrodaki kaderi de bu bakımdan, tıpkı onların basındaki talihlerine benzer. Zira ötekiler, birer dergi, birer gazete tutturacağız diye basın âleminde, bütün varlıklarını tüketircesine harcaşıp dururlarken, Lûtfullah Sururî de, —üç kardeşi ve eşiyle birlikte— birini batıracağı tiyatroların yerine bir başkasını kurmaya çabalıyordu.

Sonunda tıpkı ötekilerin «Hürriyet» ve «Milliyet» gazetelerini tutturuşları gibi, o da «İstanbul Tiyatrosu» nu tutturdu.

Ama yine tıpkı ötekiler gibi, o da bu çok zor elde edilmiş başarısının sefasını süremeden hayattan ayrıldı.

Zafer için çekilmiş çileler, —tıpkı ötekilerde olduğu gibi— onun bedeli

ninde de saltanat sürmeye mecal bırakmamıştı. O, bütün bir ömür boyunca harcanmış büyük enerji, Şişli caminin avlusundaki musalla taşının üstündeki tabutta yatarken, kardeşi Celâl Sururî, içimi paralan bir haklı ve candan isyanla bana onu göstererek soruyordu:

«— Lûtfullah Sururî bu mu?...»

Evet, Lûtfullah Sururî oydu. Ama, Celâl Sururî, çok âni gelmiş bir ölüm kederi içinde, onun, genç yaşında o tabuta girinceye kadar şu dünyada neler çekmiş bulunduğunu her halde unutmuş olacaktı...

Ben şimdi ona, rahmetli ağabeyisine ait bir anımı anlatacağım:

Lûtfullah Sururî'nin kurduğu «Halk Opereti» batmış, zira o sırada, Türk tiyatrosunu, fukara patroncukların dayanamayacakları kadar pahalı bir «Operet» salgını sarmış. Şaka değil, sahneye her akşam, —diğer sanatkarlar hariç— en az on, on iki kız, kadın çıkaracaksınız. Bunlara oyun havaları çalacak, en az beş, altı kişilik bir cazınız buluncak.

Fukara Lûtfullah Sururî, milyonluk rakipleri karşısında bu koca külfete nasıl dayansın?

Ama, ilklerine işlemiş tiyatro aşkını da içinden nasıl atsın?

Batan tiyatrosunun sahnesine toplayabildiği artistlere:

«— Dağılmayın, diyor, seyyar bir ekip halinde, İstanbul'un belli başlı ilçelerinde temsiller vererek pekâlâ geçinip gideriz!...»

Fakat maalesef pekâlâ geçinip gidemiyorlar...

Trup kalabalık. Hasılat, masrafı karşılayamıyor. Halbuki fukara artistler, her temsil sonunda yövmiyelerini mutlaka almak ihtiyacındalar...

Hasılat yetmeyince, bu ödeme yapılamıyor. Bu ödeme yapılamayınca,

sanatkarlar arasında homurdanmalar başlıyor ve işte bu şartlar içinde, seyyar trup bir gün, «Beykoz» da temsil vermeye gidecek...

Lûtfullah Sururî, motor sahibi bir lüz dostunu, trupunu Beykoz'a verisiye götürmeye ikna ediyor... Ona verdiği söze göre, trupu Beykoz'a götürüp getirmek bedeli, temsil sonunda ödenecektir.

Fakat gelin görün ki, Beykoz'da verilen temsilde elde edilen hasılat, ne artistlerin yövmiyelerini, ne de motor sahibinin hakkını ödemeye kâfi değildir.

Bir taraftan artistler direnir, bir taraftan lüz motorcu dayatır!

Ne yapsın biçare Lûtfullah Sururî? Ertesi gece Yalova'da verilecek temsil için, sinema sahibine kaparo vâdetmiş! Cebindeki hasılat ise, o kaparoyu ödemeye ancak yeter... «Yalova» da iyi hasılat olursa, borçlar ödenebilir. Fakat eldeki para dağıtılsa, paçayı Yalova'da kurtarma ümidi de yok...

Bir de bakıyoruz ki, «Sarayburnu» önlerinde, Lûtfullah Sururî, artistlere ve motor sahibi lüza:

«— Sizlere borçlarımı ödeyememiş olmanın ıstırapı yüzünden hayata veda ediyorum!» diyerek, kendisini denize atar!

Sizler artık, o hava içinde o motordakiler arasında kopmuş olan fırtınayı kolayca tasavvur edebilirsiniz...

Denize tahliye simitleri atılmış... Artistler, kaptan, batıp çıkan Lûtfullah Sururî'ye yalvarıyorlar:

«— Sarıl şunlardan birine... Sana hakkımızı başışladık... Her hakkımız helâl olsun... Yapış şunlardan birine... Allah aşkına... Haydi yapış!...»

Ve mükemmel yüzme bilen Lûtfullah Sururî, acemice boğulma taklitleri yaparak, tahliye simitlerinden birine sarılıyor:

«— Peki, diyor, peki, hatırlınız için yaşayacağım!... Çekin, alın beni motorunuza!...»

Bu olaydan bir saate yakın bir zaman sonra, rahmetli romancı Mahmut Yesari'nin evinde, rahmetli Lûtfullah Sururî, kardeşi Celâl Sururî'den, denize atlamadan evvel kendisine gizlice teslim ettiği hasılatın hesabını soruyor. Lûtfullah'ın iddiasına göre, aldığı para, kardeşine teslim ettiğinden bir lira eksik.

Celâl:

«— Ağabeyciğim, diyor, o bir lirayı da seni sırsıklam buraya getiren taksiye verdik!...»

Rahmetli Lûtfullah, şimdi kahkahalarla seyrettiğiniz «İstanbul Tiyatrosu» nu, işte bu çapta sıkıntılar çektikten sonra kurabilmiş olan sanatkarıdır.

Şimdi aklıma yine kardeşi Celâl Sururî'nin onun tabutunu gösterek sorduğu sual geliyor:

«— Lûtfullah Sururî bu mu?...»

Evet, Lûtfullah Sururî işte oydu: Türkiye'nin büyük ün yapıp, hiçbir saltanat sürmeden bu dünyadan ayrılan her gerçek ve büyük sanatkarı, fikir adamı gibi Lûtfullah Sururî işte oydu.

O Lûtfullah, —şimdi adını hatırlayamadığım bir komedide— bir hirsız olarak bir evi soymaya girer. Bakar ki, ev sahibi, haciz memuru bekleyen müflis bir fukaracık... Ona acır, onunla hemen can ciğer ahbap olur. O sırada da kapıyı haciz memuru çalar. Lûtfullah:

«— Evde kimse yok!...» der.

Haciz memuru sorar:

«— Evde kimse yok diyorsunuz ama işte bana ses veriyorsunuz ya?...»

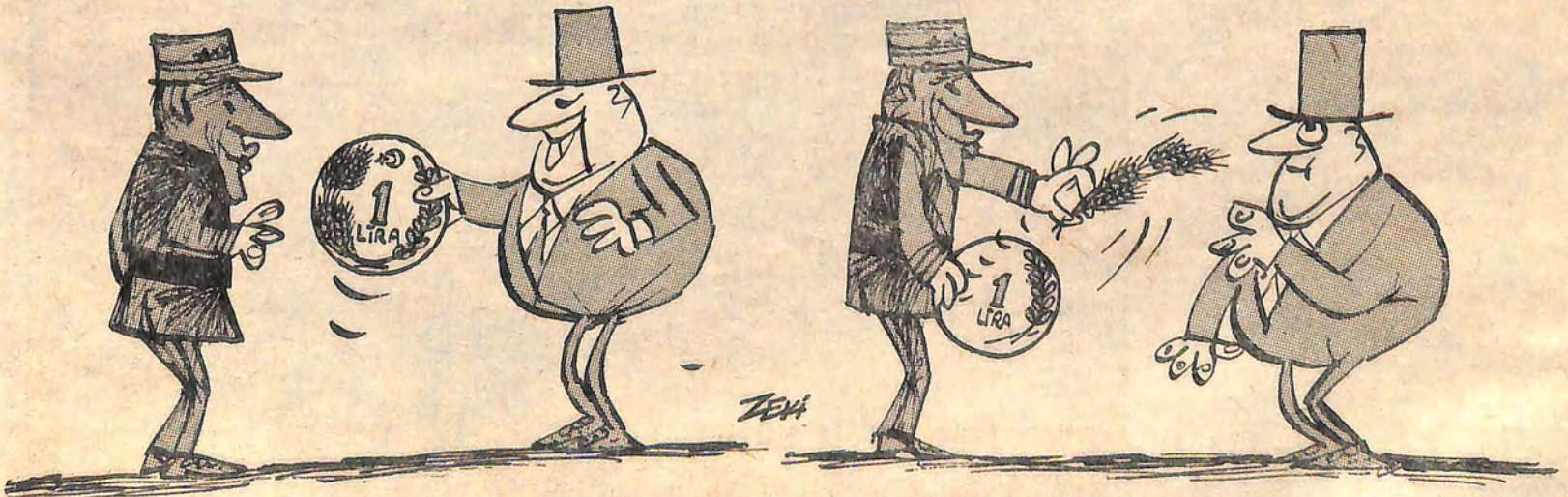
Ve işte Lûtfullah'ın cevabı:

«— Ha, o mu? O eskiden kalmış bir ses olsa gerek!...»

Sevgili Lûtfullah'cık!... Seni eskiden kalmış o güzel sesinden öperim!

Naci Sadullah DANIŞ

Fransa, Türk parası ile buğday verecek. — Gazeteler —

Yazısız

EĞLENCELİK-EĞLENCELİK

SUAVİ SÜALP

22 Kasım 1968

Artık Gorellan'dan ayrılalı iki saat oldu. Köpeklerimin kulakları buz tuttu... Kızağımın firen tertibatı teklıyor... Buzul diyarına doğru gidiyorum... Üçüncü şişe konyayı çıkardım... Ağzım donduğu için burnumla içiyorum... Köpekler birden durdu... Karşıda iki buz ayısı bize bakıyor... Onlara: «Ayılığın lüzumu yok... Kutuba nerden gidilir?» dedim. Ayılardan biri: «Biz de yabancıyız ağbi, valla yürü, anca varırsın.» dedi... Yoluma devam ettim...

24 Kasım 1968

Köpeklerin ikisi karın ağrısı çekiyor... Mecburen onlara lapa pişirdim... Hepsini yediler... Bana bırakmadılar... Ulumak istediklerini söylediler... Birer tekmede onları kaldırdım... «Uyursanız donarsınız dedim»... Yola koyulduk... Kızaktaki yatak ve yorgan bu arada düşmüş... Çok üzülüm... Tam ağlarken bir helikopter tepemizden geçti... Bana bir kâğıt attı... Kâğıtta şunlar yazılı: «Daha ileri gitme... Buzlar ince, çatlırsa ayvayı yersin!» Din-

SOĞUK BİR HATIRA DEFTERİ

Kutuplara gidip dünyanın en üstünde ki noktayı bulmaya çalışan meşhur kızakçı Hüsnü Kayar'ın hatıra defteri Kuzey Kutbuna yirmi santim mesafede çöpçüler tarafından bulunmuştur. Şimdi bu çok acıklı ve insanın kanını donduran defteri birlikte deşifre edelim...

lemedim, kızığı sürdürdüm... Birden bir çatırtı... Buzlar çatladı. Ben, kızak, köpekler, ekmekler, tuzlar, biberler... Hepimiz suya... Zorla kendimi bir buz kayasının üstüne attım ve yarım saat yattım...

31 Kasım 1968

Artık her tarafım donmuş yürüyorum. Ağzım burnum donduğu için son konyayı kulağımla içmeye çalıştım... Olmadı... Biraz ateş olsa... Elimi yün ceketimin cebine sokmaya çalıştım... Cebim de donmuş olduğundan sokamadım... Bir tek donmayan yerim yok... Nasıl yaşıyorum hayret... İki adım daha... Artık kesildim... Etraf göz görebildiğine buz... Burada bir buz bayii mi açsam?...

3 Aralık 1968

Dikkat ettiniz mi, soğuktan tarihi bile yan-

lış yazıyorum... Artık buzların üstünde yatarak kayıyorum... Fok balıkları bana bakıp dalga geçiyorlar... Hatta biri: «Sen de Fok musun?» diye alay etti... Bir yumruk atacak oldum, yumruğum da donmuş olduğundan atamadım... Artık dondurma halindeyim... Beni bir külâha koyan olsa da kurtulsam... Ateş! Ateş! diye bağırarak istiyorum... Fakat sesim de donmuş...

7 Aralık

Aparnakös kan hark dos nop makan erenhp ürd... Yâni ölüyorum, imdat!... Kutup noktasını arayanın orasını burasını... Şu anda kutuplarda buz haline gelmiş bir adamım... Kendimi kaybettim...

O ne?... Bir sıcaklık... Biraz daha... Biraz daha... Isınıyorum... Buzlarım eriyor... Görmeye başladım... Bir kulübedeyim... Baş ucumda bir Eskimo kız, tatlı tatlı gülüyor... Yârabbi... Ben donmadım mı?... Ona soruyorum: «Ben neyim?» Eskimo kız dedi ki: «Vaniyalı dondurma... Ben şimdi seni yiyecek!» Ne güzel...

AMCA KAR YAĞIYOR

Amcacım amcacım...
Bak bak kar yağıyor...
Tane tane, beyaz beyaz,
Nerde o sıcak yaz?...

Amcacım amcacım...
Al bana bir kızak,
Nasıl kayıyorum bak...
Sırtımda bir kalın palto...
Kar yağsa da ne olur sanki?...
Ben karı çok severim... ki
Sana top atarsam görürsün...
Amcacım amcacım...
Ay, düştüm, kaldırsana
Top atarsam görürsün... Sana...
3-A dan 456 Nuri — Bu şîirden beş aldı.

KIŞ ŞİİRLERİ

BİR GARİBİ MEVSİMİ KIŞ

Heyhat işte yağıyor beyaz beyaz,
Ne dua dinler ne niyaz...
Geçmekte paltolarıyla binlerce kişi,
Lâkin şu sokakta sefil giden Niyazi'nin,
Bitiktir işi...

Donmakta bütün azayı bedeni vücudu,
Tirtir titrerken hanı vecayı vücudu
Dönüp de bakmaz o sefile mantolu madam,
Bu kış kayamette sokakta yürür mü adam?...
Donsa da donu yok zaten üstünde o garibin,
Zatürriye ile zatülcemp hastalıklarındaki haribin,
Uyduramazsa kendine yatacak bir kovuk veya in,
Dolmuşlar çalışmıyorsa sen de otobüse bin...
Necmettin Beytullah Şakir

KIŞ NASIL BİR MEVSİMDİR?

Kış, tarihten öncesinde bile soğuk bir mevsim olarak bilinir... Cemiyetlerde, toplantılarda kimseye sokulmaz. Kış, kışın gelmesi neticesinde mevsimlne göre çok soğuk yapar... Kışın kar denen şeyler havadan adam başına 3647847464548470000 tane olarak atılır... Kar kışın tek işarettir. Ona göre arabınıza kar lâstığı, zincir ve çekme halatı almanız şarttır...

KIŞIN NELER YEMELİ?: Kışın daha ziyade kış sebzeleri yemelidir... Çünkü başka sebze bulunmaz... Lâhana, pırasa, ıspanak, kereviz, karnabahar, içindeki vitamin, Antizok ve Lokomitlerin fazlalığı dolayısıyla çok fazla yenir... Yiyene ne denir?...

VİTAMİNLERİN HANGİSİ LÂZİM?: Kışın bilhassa C vitamini almakla çok isabetli bir vitamin

Kış gelirken neler düşüneceğiz?

Kış, gelmek üzere olduğunu bir mektupla bildirmiştir. Bu sene treni kara saplandığı için biraz rötarlı geleceğini bildirmesine rağmen, kış gelir gelmez hemen mızır faaliyete geçecektir. Onun için şimdiden kışa karşı tedbirli olalım ve ilk olarak bir çiçek gibi solalım...

Necati

alınır... C vitamininde portakal, muz ve greyfurt bulunur. Vitamin almadan önce iyice hızlanmalı ve koşarak bir seferde almalıdır. Vitamin eksikliği olan kimseler yakalandığı takdirde kendilerine Belediye vitamin kanunu uygulanır...

REŞİT OLANLAR DA YER Mİ?: Vitaminleri Reşit olanlar yiyemezler. Daha çok Muhittin ve Abdülkadir olanlar yerse daha zarif bir şekil meydana gelir... Vitaminleri yiyenler içinde uzun boylular çoğunluğu teşkil eder ki bu da kışın başka bir özelliğini teşkil eder mi dersiniz?...

TAHİN VE PEKMEZ DE YEMELİ: Tahin ve pekmez bilhassa kandaki alyuvarları damarlarda yuvarlayıp emoglobinin kortizonla birleşmesinde alunel bir

rol oynar... Kanı kızışan bir kimse kışın birdenbire bağırma ya ve hâdise çıkarmaya başlar... Hâdise çıkarmayanlar sivilce çıkabilirler...

KAR YAĞDIĞI ZAMAN İLK YAPILACAK ŞEY: Kar, hava sıfırın altına ayağı kayarak düştüğü zaman yağar... İlk kar tutmaz... İkinci kar birden tutar ve bir daha bırakmaz... Kar, kaygan su zerreciklerinin sertleşmiş bir şeklinin tersinden görünüşüne denir... Kar yolları tutunca hemen sokağa çıkıp kaymaya başlamalıdır... Gençler karda ihtiyarlardan daha hızlı kayar... Sokak başlarında yokuşlarda kaymak ayıptır. Çünkü gelen geçen bayanlar, bâkireler ve hâmile kadınlar düşebilir... Düşenleri toplayıp bir sepete koymak ve eve

götürüp soymak insanı bir harekettir...

İSINMA ÇARELERİ ARAMAK: Kar insanı mecburen üsüttür... İnsanoğlu, hayvanoğlu gibi tüylü olmadığından çıplak üşür... Kışın arkasına kalın bir şey alması, palto, kaput gibi şeyler giymesi hem kendine hem de etrafına karşı iyi bir netice verir... Sıkı giyinen bir kimse soğuktan müteessir olmaz ve kolay kolay ağlamaz... Soğuktan korunma çarelerini ararken kaybettiğiniz parayı da aramanız iyidir...

NETİCE NE OLMALI?: Kışın genel olarak netice biraz soğuk olmalıdır... Soğğun sonunda üşümeden dolaştığını herkese kabul ettiren bir kimse evine rahatlıkla girip ısınabilir... Aksi halde genel kanaat bunun tersini gösterecektir ki, bu da kimseyi memnun etmez...

TAM anlamıyla zldim o gün. Ay sonu geldiği için ve de memur olduğumdan dolayı cep delik, cepken delik, sıkıntidan avare avare dolaşıyor; meteliğe kurşun atma talimleri yapıyordum. Arada bir de zikzaklar çizerek borçlu olduğum dükkânların önünden geçmek için yol değiştirip duruyordum. Eskiden yoldan geçen mini etekli, zilli, gözleri felsefe okuyan kadınlara, kızlara göğüs geçirerek bakar ve:

«Boztepeye çıkmalı
Şu Ordu'ya bakmalı
Böyle güzel kızları
Zil çalıp oynatmalı» diye mırıldanırdım.

Şimdi ise Orhan Veli'nin şu mısralarını mırıldanmak zorunda kalıyordum çaresiz:

«İstanbul'dan ayva da gelir nar gelir,
Döndüm baktım bir edalı yâr gelir,
Gelir desen dar gelir
Gün aşırı alacaklılar gelir
Anam anam
Dayanamam
Bu iş bana zor gelir.»

Ve gene aynı şairin «Zilli Şiir» i geliyordu aklıma:

«Biz memurlar
Saat dokuzda, saat onikide, saat beşte

Bizbizyiz caddelerde
Böyle yazmış yazımızı ulu Tanrı,
Ya paydos zilini bekleriz
Ya ay başını.»

Böyle karanlık düşüncelere dalıp tökezleyerek yolumu kaybetmiş bir halde kararsızca yürür dururken birden arkamdan birisinin bana seslendiğini duydum. Önce belki alacaklının biridir, bakmayayım, ne olur ne olmaz diye aldırmadım. Ama başımı çevirip şöyle bir süzünce bir de ne göreyim... Eski okul arkadaşlarımdan birisi değil miymiş? Gülecek, ağzı bir karış, bana doğru geliyor. Haline bakılırsa karnı tok, kuşağı pek olmalı. Mutluluktan ziltur-na sarhoş besbelli kerata... Filtur-suzca bağırıp çağırıyor, gayet rahat...

— Ne haber lan, İnek Osman? diye iltifatlar yağdırıyor, omuzuma vuruyor.

— Ne olsun, bildiğin gibi, iyilik işte. deyip boynumu büyüyorum.

Zevkten kare oluyor, derken dikdörtgenleşiyor:

— Ben bildiğin gibi değilim, çok değiştim, diyor.

— Bakıyorum, kelle kulak yerinde, üstü başı düzgün, sağlık esenlik dolu...

— Hatırladın mı, sana çok kitap okuyup ders ineklediğin için İnek adını takmıştık. Neydi o günler yahu?... diye sırtıyor.

Zoraki tebessüm ediyorum. Yanında sigarası var mı acaba? Olmaz mı, hem de filtrelisi vardır. İçimi efkâr bastı, içmesem dağılmaz. Hem çoktandır gözümde tütüyor namus-suz.

— Sen de amma sigara içerdin o zamanlar, diyor.

Belki lâfını duyunca canı gene içmek ister de bir tane yakar, bu arada bana da ikram eder.

— Yok canım, çok içmezdim, diye itiraz ediyor.

— İçerdin, içerdin, diyor, hem de fiyaka olsun diye en pahalılarından içerdin...

Hah! Şimdi bir sigara yakar muhakkak. Sayesinde benim de ciğerlerim bayram eder, zevkten eşkenar üçgen olurum. Ama tınmıyor bile. Talih değil bende ki kör Salih. Kızıyorum:

— Sana da Camus Hüseyin derlerdi, ne haber? Sonra, ikide birde İngilizce lûgat paralağından adın Mister Camusen'e çevrildi. Babanın otobüsüne binen iki İngiliz turistine biletiniz var mı? diyeceğin yerde şaşırmuş da, siz bilet misiniz? diye sormuşsun bir gün. Bu yüzden epeyce dillerde gezmiştin, bunu da hatırladın mı? diyor...

O pişkin, hiç bozuntuya vermiyor, yine sırtarak:

ZİL

ERHAN TİĞLİ

— Sen de şunu hatırlamışsındır her halde: Biz sana Kitap Faresi adını takmıştık. Bir gün, bir bayan öğretmen seni tahtaya kaldırdığında arkandan, Kitap Faresi geliyor, dikkat!... diye bağırıyorduk da bayan öğretmen sahici fare geliyor sanıp korkmuş ve sandalyenin üstüne çıkmıştı, diyor.

Karşılık veremiyordum. Derken konuyu değiştiriyoruz:

— Eee... Ne var, ne yok bakalım, haberler nasıl? diye soruyor.

— Haberler bitti, şarkılara başladık, diyor.

— Ne şarkısı?... diye soruyor.

— Çile bülbulüm çile.

— Ne iş yapıyorsun?

— Fikir hamallığı...

— Medenî halin?

— Aslında gayet medenî bir kişiyimdir amma, sen gel de bunu kız babalarına anlat. Bu yüzden sultanlığımı devam ediyor, ne ufukta görünen bir meşrutiyet, ne cumhuriyet... Ne de bir ihtilâl var hayatımda... Şu parasızlıktan kurtulamadığım süre de bir şey olacağı yok.

— Gene kapalı, kinayeli konuşmaya başladın yahu! Pek anlayamadım, şunu bir açıklasana be, ne demek istiyorsun yâni?...

— Neresi kapalı bu lâfların birader, sultanlık: Bekârlık. Meşrutiyet: Nişanlılık. Cumhuriyet de evlilik demek...

— Ya anayasa?...

— Kaynana!...

— Ben evliyim azizim, karım zengin ve güzel; üstelik anayasa babayasa da yok...

— Eee, para parayı çekermiş!...

— Gel, senin de yuva kurmana yardım edelim be!

— Yoc, arkadaş sen insanın yuvasını yaparsın, öyle yardım eksik olsun, istemem. Hem ben şimdi tek başıma bile geçinemiyorum, nerede iki kişi... diyor.

İsrar etmiyor. Bir sigara yakıp efkâr dağıtmanın tam sırası işte. Ama insafsız oralı bile olmuyor. Dışımı sıkıyorum.

— Neydi o günler bee?... diyerek gene hayâllere dalıyor, gülüyor.

— Yaa, diyor, sen her teneffüs sigara içerdin tuvalette.

— Sen o kadar üstelediğim halde bir türlü içmezdin.

— Şimdi başladım amma...

— Yaa... Sahî mi? Tersine, ben de bıraktım.

— Deme yahu! diye bağırveriyorum.

rum, umudum karlı dağların ardına uğuyor.

— Ama ikram edersen, hatırın için bir sigara içerim, diyor.

Güvendiğim dağlara yağmur yağmanın verdiği üzüntüyle ıslak ıslak: — Ben de deminden beri aynı şeyi sana söylemek istiyordum, diyor.

Gülerek omuzuma vuruyor:

— Öyle ise haydi gel, bizim eve gidelim, orada bol bol sigara da var, içki de. Hem hanım da evde yok. Oturur eski günlerden dem vururuz.

Seviniyorum. Tam da yemek zamanı. Belki yemeğe buyur eder de ucuz yemeklere abone midemizin bir «oh!» çeker. Ama hemer, kabul etmemek gerek. Görgü, muâşeret, terbiye vesaire kuralları, elâlem ne der, ağgözlülük olur korkusu... Azıcık naz etmek lâzım:

— Ama nasıl olur, bilmem ki...

— Hadi gel canım, çekinme.

— Sana zahmet olacak, üstüne ağırlık olacak...

— Yok canım, ne münasebet, niye böyle düşünüyorsun?

— Azıcık işim vardı da, bilmem ne yapsam acaba?

Lâf, işim gücüm filân yok haa!...

— İşin mi vardı? Çok önemliyse o başka, o zaman sen bilirsin.

Eyvah! Kaş yapayım derken göz mü çıkaracağım yoksa... Bizim umut silâhı gene karavana atacak galiba. Yandık! Telâşla hemen lâfı çeviriyorum:

— Yok canım, o kadar önemli değil, başka zaman yapsam da olur. Peki, kabul ediyorum teklifini, haydi gidelim, diyerek kolundan tutuyor, derin bir nefes alıyor.

Az gidiyoruz uz gidiyoruz, kaldırım, parke düz gidiyoruz... Derken masallardaki devler kadar büyük bir binanın önünde tabanvaydan iniyoruz. Bakıyorum, düşümde bile sahip olamayacağım bir apartman... Neyse, içeri girip salondaki bir koltuğa çöküyorum. Yorgunum, yük taşıyan hamallardan daha yorgun. Biz boyuna fikir hamalı olalım, yüklene lim bir sürü bilgiyi kültürdür, ilimdir diye... Bir dikili ağacımız olmasın, o binbir zahmetle liseyi zar zor bitirebildiği, bilgiye, kültüre boş verdiği halde böyle apartman sahibi olsun. Vay garip başım vaay!...

— Kalk, evi gezdireyim sana, diye kolumdan tutuyor, sürüklüyor ve evin her tarafını ballandıra ballandıra anlatmaya başlıyor, dakikalar, saatler geçiyor, karnım ağıltan guruluyor, gene ses yok, gururla kendinden geçmiş bir halde anlattıkça anlatıyor:

— Bak, işte şu koltukları Kapalıçarşı'dan aldık... Şu çini vazoların güzelliğine bak. Bu radyoyu da demin gösterdiğim buzdolabının, çamaşır makinasının, elektrik süpürgesinin alındığı dükkândan aldık. Sahibi yakın dostumdur, radyoyu bana bizzat kendisi tavsiye etti. Avrupa malıdır, öyle montaj filân değildir haa!... (Radyosunun düğmesini açıyor), Bak şunun sesinin beraklığına. Almadığı istasyon yoktur ha! (Radyonun düğmesini hareket ettirerek istasyonları birer birer çeviriyor, dinliyor. Bana dönüp anlatmasına devam ediyor.) Öyle hassas bir radyodur ki, neredeyse sinek uça sesini alacak. Haydi kapının zili ni çal bak, göreceksin, hemen derhal parazit yapacaktır.

«Yahu inandım, tamam. Anladım, çok zenginsin, her şeyin var, hepsi de mükemmel eşyaların. Ben buraya bunları görmeye gelmedim ki, insaf etsen de biraz midemizle ilgilenen ya. Zaten sabahın beri bir şey girmedir kursağıma. Bu lâflar doyuramaz beni. Hanî ne demiştin, niçin caydın sözünden?...» demek istiyordum. Sözü ağzıma tikiyor:

— Hadi git çal kapının zilini, ne duruyorsun? Bir dene bak, görece-

bütün yurtta

TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.

Halktan Aldığını

HALK'a veren banka

(Basın : 10265 - A - 20101 — 213)

sın nasıl parazit yapacak. Hadi durma?... diye ısrar ediyor. Çaresiz itaat ediyorum. Gerçekten de kapının zilini çalınca radyo parazit yapmaya başlıyor. O gayet memnun ellerini oğuşturuyor. Gözleri parlayarak:

— Demedim mi ben sana. Gayet hassas bir radyo. Makinası çok kuvvetli, diyor.

— Yahu, tamam, zaten aksini iddia eden kim be? Haklısın. demeye kalmıyor, radyonun mükemmelliği hakkında tafsillâta girişiyor.

Tam bu sırada hiç yoktan sanki onun sözlerini tekzip etmek ister gibi radyo parazit yapmaya başlamaz mı?... Al başına şimdi püsküllü belâyı! Sen uğursuz geldin, ya da nazır değdirdin diye kafa tutar mı ya?... Ama bereket versin bayramlık ağzını açmıyor bu sefer. Radyonun orasını burasını kurcalayıp karıştırmaya başlıyor. Bir yandan da:

— Ne oldu buna böyle yahu? Hiç böyle yapmazdı, bir yerde zil filân mı çalıyor yoksa? diye mırıldanıyor.

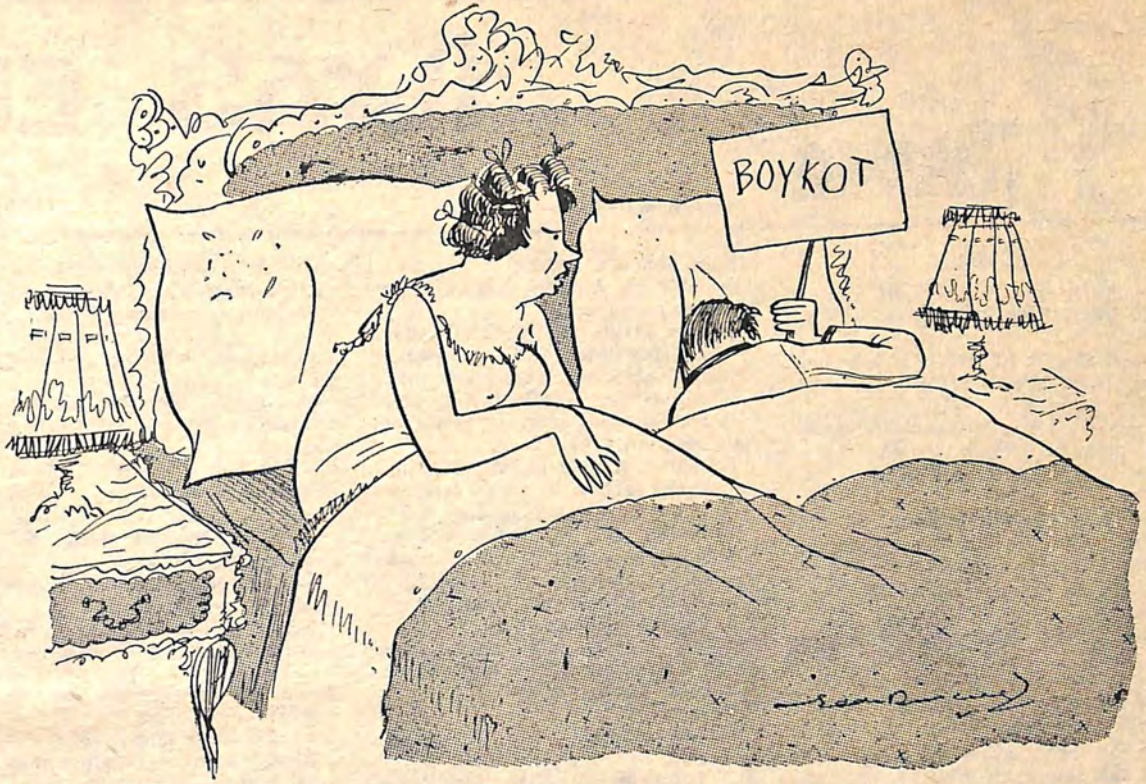
Nihayet dayanamıyorum, kızgınlıkla:

— Evet, zil çalıyor, diyorum.

— Nerede? diye soruyor.

— Karnım zil çalıyor, karnım. Sabahattan beri açım. Haydi doyuracak-san doyur, yoksa radyonu bozarım!.. diye bağırıyorum.

Erhan TIĞLI

Yazısız

Biraz tuz..

İSTANBULLULARIN keyfi yerinde. Artık gece kulüplerinde kendilerini eğlendirecek sanatçıları seyretme imkânına kavuştular. İstanbullular derken, tabii mutlu bir azınlığı kast ediyoruz. «Sosyete» denilen bu zümre geçen ayın ilk haftasında, seyrine doyamadıkları Altan Erbulak'ın «Showmen» lîğini merak ettiklerinden Play Boy kulübündeki galasına gitmediler, âdeta koş-tular. Sigara dumanı ve karanlıktan etrafın görülemediği kulüplerin kötü bir âdeti var: Artistlerini sahneye ne kadar geç çıkarırlarsa, değerlerinin o kadar artacağını sanıyorlar galiba. Nitekim erkeklerin çoğunun uyuklayarak beklediği Altan Erbulak da sahne arkasındaki odasında, karısı Füsun Erbulak'ın devamlı telkinleri sayesinde biraz olsun rahatlayabiliyordu. Ama boyundan büyük fırağı, dantel jabosu ve elindeki âsası ile her zamankinden daha sevimli bir manzara arz ediyordu. Nitekim halkın arasına çıkar çıkmaz kahkahalar işitildi. «Benim (aaaa) deyince milleti kahkahadan güllüp geçirdiğim iddia edildi, ben de cesareti bundan bulup karşınıza çık-

tım. Hadi şimdi «aaa» diyorum, ne yapacaksınız bakalım?» dedi. Bu ilk «aaaa» ya en önce ve en çok gülen Abdi İpekçi oldu. Onun meşhur bir kahkaha nöbeti vardır; tuttu mu herkes huşu içinde onu dinler. O anda mikrofonu Abdi İpekçi'nin ağzına dayayan Altan Erbulak böylece ilk alkışı aldıktan sonra, bir saate yakın bir süre kendine mahsus şirinliği ile halkımızı eğlendirdi. Arkadan, belinin altına kadar açık bir tuvalet giyen ve şen şakrak alaturka şarkılarıyla sahneye çıkan Semiramis Pekkan saatin dördünde mahmurlaşan erkek gözlerini epey açtı. Çiçek yağmuruna tutulan pisti sabahın beşinde ancak boşaltan mutlu azınlığın vaktinde işleri başında olup olmadıklarını bilmiyoruz ama, Hal-dun Dormen'in kendi tiyatrosunda çalışan arkadaşlarına saat ondaki provaya bir dakika bile geç kalmamalarını sıkı sıkı tembih ederek oradan ayrıldığını biliyoruz.

Başbakanlık Müsteşarı Munis Faik Ozansoy'un yakında bir şiir kitabı piyasaya çıkıyor. Bir manzum tercüme piyesi de sahneye konuyor. Yıllardan beri giydiği sık, renkli yeleklerden vazgeçen

Munis Faik Ozansoy, son zamanlarda çok sevdiği yakınlarından bazılarını kaybetmiş. Şimdi onların arkasından hisli şiirler yazmakla meşgul. Bir taraftan da ölen yakınlarının çocuklarının sorumluluğunu üstüne almış, onlara mânevi babalık ediyor.

İstanbul'un «söze» en müsait müesseselerinden biri olan Olgunlaşma Enstitüsüne yeni bir müdire tayin edildi. On yıldan beri müdirelik yaptığı ve kurucusu olduğu Samsun Olgunlaşma Enstitüsünden gelen Bedia Diker'e burada sıkı durmasını ve politikaya karışmaktan işini yaparsa başarılı olacağını salık veriyor. Zira buraya gelip de sırf devlet ricaliyle kapıştığı için işinden ayrılmaya mecbur kalan kaç müdire gördük. İyi niyetli bir çalışma yapmaya hazırlanan Bedia Diker'e iyi şanslar dileriz.

Jale Yılmazbaşar Ertugan Peru'daki bir sanat kongresine katılmak için resmi makamların teker teker kapısını çaldı ama kimse onunla ilgilenmedi. Nihayet Çanakkale Seramik Fabrikalarının genç sahibi İsmail Bodur kabiliyetli sanatçının halini anladı ve ona bir burs temin etti. Jale hanım Peru'da dünyanın

Biraz biber

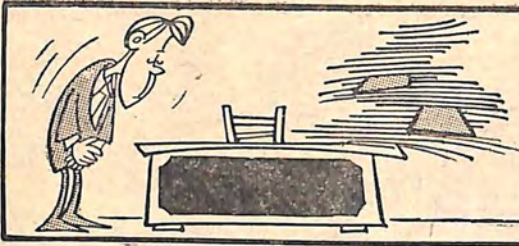
ileri gelen sanatçılarıyla tanıştı, eserleriyle boy ölçüştü ve tek başına memleket hesabına gayet iyi bir sanat elçisi oldu. Yurda dönüşünde başarısının şerefine, İsmail Bodur Taksim'deki sergi salonunda güzel bir kokteyl vererek basın ve yakın dostlarını Jale hanımla kaynaştırdı.

Resmî sanat yerlerinden ilgi görmekten dolayı şikâyetçi olan başka bir sanatçımız da İhâp Hulûsî'dir. Yıllardan beri binlerce afiş resmiyle Türkiye'ye çok büyük hizmetlerde bulunan İhâp Hulûsî bir sergi açmak istediği zaman, hiçbir resmî galeri «afiş sergisinin» açılmasına müsaade etmedi. Şimdi özel sergi salonu aramakla aylardan beri uğraşan sanatçının tek ümidi Avrupa'dan yeni dönen Mefkûre Şerbetçi'nin galerisinde afişlerini sergilemek. Aslında belediyemiz Avrupa ve Amerika'da afişlerin evlerin duvarlarını süslediğini ve çok moda bir döşeme tarzı olduğunu bilse, Batı kopyacılığını bu sahada da gösterip derhal afiş sergileri açacak, eminiz bundan.

Leylâ ERDURAN

Demirel: «Köylüyü refaha kavuşturacağımız günler yakındır» dedi. — Gazeteler —

İLYAS EFENDİ

MUZAFFER İZGÜ

— 5 —

— Ah belim, ah ihtiyarlık diyeceğine ihtiyarlığının kıymetini bil, di-yordu...

— Daha nasıl bileyim hanımcağım, nasıl bileyim? Kahveden eve, evden kahveye...

— Ama rakıyı tüketmişsin gene! İlyas'ın ödü koptu, şimdi: «Delikanlıyla beraber içtik» der diye...

— Hava güzeldi, balkona bir sandalye attım. Bir tek atayım dedim, baktım ki şişe tükenmiş...

— Sonra nerede sızıp kaldım?

— Odamda!...

— İyi bari odana kadar gelebilmişsin.

O sırada, hizmetçiyle Kerim efendinin gözgöze geldiklerini İlyas'tan başka farkedemedi.

— Ah belim ah, sanki sabaha kadar taş taşımışım gibi!

Hanım:

— Kızım, dedi, hizmetçiye, dolap-tan ilaçlarını getir Kerim efendinin!

— Ben içirdim ona efendini.

Kerim efendi:

— İçirdi, içirdi, dedi. Ama kalbim de fena bugün!

— Bugün hiç dışarı çıkmam!

— Ama delikanlının işi?

— Yarın olsun!

— Hiç olur mu?

— Niçin olmasın, kalsın delikanlı bu gece de bizde...

Bir gece daha kalmak, ödü koptu İlyas'ın:

— Efendim, ben yarın size uğra-rım, dedi.

Kerim efendi:

— Olmaz olmaz, bugün gider se-nin için konuşurum, deyince, karısı:

— Başın göl, ayağın pınar, ne ha-lin varsa gör, dedi. Bir gün sokağın ortasında kalbten gideceksin ya, dur bakalım ne zaman!

Kerim efendi bir eliyle kalbini tu-tarken, öteki eliyle süt bardağına u-zandı. Hizmetçiye de derin derin süz-dü. Hizmetçi sanki geceden habersiz, iri göğüslerini hoplata hoplata bardaklara süt boşaltıyordu. Sıra

Kerim efendiye gelince:

— Size bir bardak daha koyuyo-rum efendim, dedi.

— Yok kızım, içmiyeceğim daha!

— Siz bilirsiniz, dedi hizmetçi...

Kahvaltıda sonra Kerim efendi:

— Ah belim, vah ihtiyarlık, diye-rek merdivenleri indi. İlyas da ar-kası sıra iniyordu.

Hizmetçi, kapıda Kerim efendinin şapkasını uzatırken, ona bakarak muzip muzip gülümsedi. Bu gülüm-semeye karşılık, Kerim efendi gül-ümsemekle cevap verdi. O arada hizmetçiye sordu:

— Nasılsın bakalım kızım?

— İyiyim efendim?

— Ah ah ne iyidir iyi olmak... Oy-sa ki benim belim çok ağrıyor. Se-nin belin ağrıyor mu?

— Ağrıyor.

— Hiç mi?

— Hiç!

— Aman ne iyi ne iyi, insanın be-linin ağrımaması ne iyi.

Sonra tekrar hizmetçiye süzmeye başladı:

— Kolunu bir yere mi vurdun?

— Neremi?

— Kolunu. Baksana, biraz morar-mış...

— Galiba...

— Vurma kızım vurma, kolunun kıymetini bil! Sonra hanıma söyle-meyi unuttum, öğleye yine balık yap-sınlar, sonra pırzola! Kasaba söyle pırzolanın yumuşak yerlerin-den istiyor Kerim efendi de. Et yu-muşak olmayınca dişleri iyi kesmi-yormuş de...

— Olur efendim.

Hizmetçi, Kerim efendinin ceke-tindelti bir saç telini aldıktan sonra:

— Dünkü et nasıldı? diye sord.

Kerim efendinin gözleri parladı:

— Dünkü et çok güzeldi, çok gi-zeldi ama çok sertti. Yumuşak ol-sun bugünkü yumuşak...

Hizmetçi somurtunca, Kerim efendi:

— Pekiyi pekiyi, sen etin iyisini bilirsün, istediğin gibi al, dedi. Ve kapıyı çekti...

İlyas, yine bir adım arkasından

yürüyordu. Kerim efendi, yine o sertlik maskesini takmıştı yüzüne. Kendisine merhaba diyenlere, çok sert bir şekilde merhaba diyordu. Daha ziyade bu bir merhaba gibi de-gil de:

«Ulan seni bir daha görmeyeyim buralarda» der gibi çıkıyordu ağzın-dan...

— Ah ihtiyarlık ah!... Belim de öyle fena ki. Acaba akşam balkonda soğuk mu aldım dersin?

— Belki efendim. Belki de ters yatmışsındır.

— Usulüne uygun yattım ama, bil-mem ki ne oldu belime?

Kerim efendiyle İlyas, hükümet konağına geldikleri zaman memur-lar çoktan mesaiye başlamışlardı. Kerim efendi, İlyas'a çay ocağını gösterdikten sonra:

— Sen biraz şurada bekle! dedi.

İlyas, kahve ocağının bulunduğu yere geçti. Kerim efendi, ahlaya vah-laya merdivenleri tırmanarak göz-den kayboldu. Acaba Kerim efendi kiminle konuşacaktı? Kiminle konu-şursa konuşsunda, İlyas'a nesi-ydi? Kendisine bir iş bulsun kâfiydi. Belki de şu çıkıp inen insanların hep-si de bir iş bulabilmek için buraya gelmişlerdi. Ama, onların hiçbirinin Kerim efendi gibi bir torpili yoktu... Öyle derdi babası:

«Bak oğlum, insanın arkasına vur-muşlar da, ah arkam demiş. İnsanın hayatta arkası olmalı. Torpilsiz in-san, erken doğmuş çocuklara ben-zer. Ne yapsan, ne kadar adam ol-masına çalışsan imkânı yok adam edemezsin. Midesini düzeltirsin, bar-sağı başlar, barsağını düzeltirsin ka-racığeri başlar. Torpilsiz olduktan sonra, istersen ağzınla kuş tut, bak-mazlar insanın yüzüne. Ama ben tor-pilliydim. Torpillim müdürümdü. İs-tediğim zaman bana izin verirdi, yi-ne istediğim zaman bana bir top kâ-git verirdi. Yukarda Allah var, eğer seni birazcık okutabildiysem, üze-rinde devlet kağıdının emeği çok-tur. O kağıtları eve getirirdim, an-nen sana defter dikerdi. Sonra ka-lem, kalem ya. Okumayı yazmayı

sen devletin kalemiyle öğrendin. Torpilin olmasa imkân var mı bir tek kâğıt götürüresin evine. Alimallah insanı bir kâğıt için asarlar, beylik mal, devlet malı. Hiç unutmam, bir keresinde müdürüme senden bahset-miştim de, bir de beylik dolma ka-lem vermişti bana. Niye vermişti? Alıp sana getirmem için. Sonra o gü-zelim kurutma kağıtları, çarşıda pa-rayla bulamazsın. O iri iri silgiler, bir sayfaya iki kez sür, koca sayfayı siler. Cetveller... İşte ne diyorum, torpilli olacaksın ki daima gözetle-nesin. Müdüründen torpilin oldu muydu hiç korkma. Ama her şey-den önce saygı gerek. İnsan müdü-rünün torpilini ancak saygıyla elde edebilir...»

Ah bir işe alınsaydı İlyas, öyle saygı gösterecekti ki müdürüne, tüm memurlar bu saygı karşısında küçük dillerini yutacaklardı. Baba-sından daha çok saygılı olacaktı o. O da çocuğunu beylik kağıtlarla, beylik kalemlerle okutacak, adam e-decekti...

Kahveci:

— Birisini mi bekliyordun? diye sorunca ancak İlyas kendine gelebil-di:

— Evet, dedi.

— Bir memur falan mı?

— Hayır, kendim memur olacağım da...

— Torpilin var mı?

— Var...

— Öyleyse olur. Kuvvetli mi tor-pilin?

— Bilmem. Çıktı yukarıya!

Onun torpilinden kahveciye nesiy-di. Yani ömrü billâh bir torpil bul-lamamış, burada, bu köşecikte kah-veci olarak kalmışsa kâbahat İlyas'ın değildi ya. Belki de saygı-sızın biriydi bu adam. Evet, düpedüz saygısız. Zaten saygılı bir insan, hiç tanımadığı birine senin torpilin var mı, yok mu diye sormazdı...

Bakmadı kahveciden tarafa. Kafası torpil kelimesinin üzerinde takıl-dı kaldı. Acaba niçin torpil demiş-lerdi. Bomba, top, tank da diyebil-irlerdi... Belki de torpil su altın-dan giderek, hiç kimseye gözükme-k-sizin hedefine vardığı için böyle de-mişlerdi. Şu anda Kerim efendi de hedefine varmak üzere olan bir tor-pildi. Ve onun torpil olduğunu, iş yapacak kimse ve İlyas'tan başka kimse bilmeyecekti.

Ya olmazsa? Ya biraz sonra Ke-rim efendi eli boş dönerse? O zaman ne olacaktı? Kerim efendinin sanat öğrenirsin dediği şeyi, kasap çıkar-lığı mı yapacaktı? Asla!... Hem za-ten bir daha Kerim efendilerin evi-ne de gitmiyecekti. Tekin değildi o ev. Kimbilir, Kerim efendinin böyle hizmetçiyle kaçamakları olur da, o genç karısının niçin olmasındı? Örneğin, bir sütçüyle, veya bir terzi-ye. Babası öyle derdi:

(Devamı var)

Şansınız, Başarınız ve istikbaliniz, Türkiye Vakıflar Bankasında açtıracağınız hesapla Gerçekleşir.

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

(Basın : 20446 - A - 11978 — 214)

AKBABA

Haftalık Siyasal Mizah Mecmuası

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden

Kadri Yurdatap

Sekreter: Selami M. Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

Fiatı : 100 kuruş.

JET SOSYETE

Yazan-Çizen-
SHAVİ ŞİALP

6

MUALLA VE KOCASININ
NE KADAR ANLAŞAN BİR
ÇİFT OLDUĞUNU GÖR-
DÜKÜZ... ONLAR YUKAR-
DA HIRLAŞIRKEN, AŞA-
ĞIDA JET SOSYETE,
GİTTİKÇE ÇILGINLAŞMA-
YA YÜZ TUTTUĞU...

ARTIK MAK-
RAYI KES İNİ-
YORUZ İFTE
KIZMA NONOŞUM
BAKAN BEY DE
AŞAĞIYA ŞEREF
VERDİLER DE HADI
GÜLÜCÜK YAPIVER-
YAAA... PİTİ. PİTİ
PİTİ...

MERSİ
KOCANIZ
PARTİMİZİN EN
KIYAK KADININA
ŞAHİP OLMAKLA
ÖVÜNMEKİDİR...
HE! HE! HE!
İLTİFAT
ETİNİZ
SAYIN BA-
KANIM
TABİİ BEN DE KABİ-
NENİN EN YAKI-
ŞIKLI BAKANİ-
YİM BİR DÂNS
SALLASAK AR-
TIK HAMFENDİ...

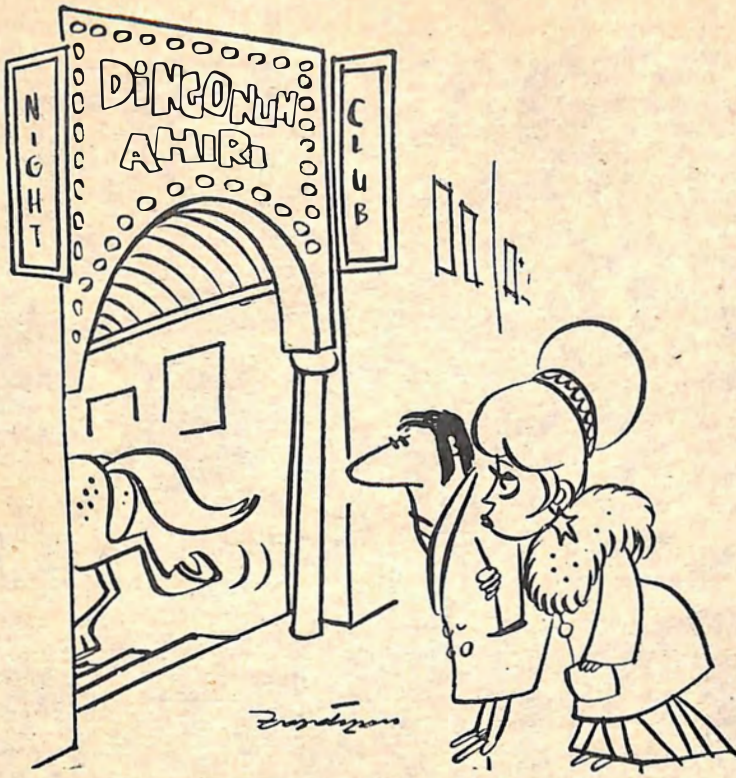
DİKKAT EDİN.
AYAGIMA BA-
SIYORSU-
NUZ...
OH.. PARDON.. KAR-
ŞINIZDA MEST OL-
DUM.. ŞU GÖĞÜSLER
ŞU KOLLAR.. ŞU DU-
DAKLAR...

KOCANIZIN
KABİNEYE GİR-
MESİ SİZİN CÖMERT
LİĞİNİZE BAĞLI MU
ALLA HANIM. BUR-
DAN GİZLİCE BERA-
BER KAÇIP YAKACIK
TAKI KÖPKÜMDE
BAŞBAŞA...
TERBİYESİZ
HERİF!..
BUTKİ KELİME İLE BÜ-
TÜN SOSYETE ONLA-
RA BAKTI.. HEPSİ BİRAN
DA ÇIKACAK SKANDALIN
KOKUSUNU ALMIŞTI...

AAA.
VALLA
YURDU
MÜJDE
SKANDAL!
SKANDAL!
SKANDAL!
SKANDAL!
EVET BUYRUN SİZE İSTE
DİĞİNİZ BOYDA BİR SKAN-
DAL. ARTIK BİR SEZON
İDARE EDERSİN. HEPI-
NİZİ TERKEDİYORUM
VE ÇILGIN, DAHA ÇIL-
GINLAŞMAYA GİDİ-
YORUM...
HAFTALAR
DAHA
ÇILGIN
NE OLABI-
LIR...

Dingo'nun Ahır adında bir gece kulübü açıldı. — Gazeteler —

AF OLA SÜRÇ-Ü LİSANIMIZ...

Arkası yarın

Tiyatro : Dormen.
Yazan : Frank Marcus.
Sahneye koyan : H. Dormen.
Çeviren : Seçkin Çağan.

Oynayanlar : Güzin Özipek, Zeynep Tedü, Turgut Boralı, Belkıs Bener.

Perde açılır... Ve bizi getirir, Londra'daki bir apartıman katında, bir arada yaşayan iki kadının hikâyesinin orta yerine atıverirler. Bizler, bu hanımların (!) sevgi, kavgı, kıskançlık, nefret ve hiddet krizlerini başlarız paylaşmaya...

Oyunun en önemli kişisi, yaşı azıcık geçmiş June Buckridge adlı bir kadındır. BBC Radyosunun «Mutlugiller Köyü» adlı sürekli oyununda köyün hemşiresi George rolünü oynar. Sözelgişi bizim köy ebeleri gibidir. İyilikçi, yardımıcı, insansever ve ödevine bağlı köy hemşire hanımını canlandırır. Gelin görün ki, hemşiresimizin özel hayatı pek elvermez böylesine dengeli olmaya... Çünkü patolojik bir olaydır kendileri. Yedi yıldır evine kapattığı genç bir kadınla yaşar. Ayaş, bencil ve biraz da sadıktır. Bu anormal yaşantı, evinin duvarları dışına da taşar. İçip içip rezalet çıkarmaktan, taksilerde rahibelevre saldırmaya kadar vardırı e-depsizliğini. Birlikte yaşadığı kıza da etmediği işkeneyi bırakmaz. Diz çöktürüp af diletmek, sigarını yedirmek, banyonun pis suyundan içirtmek için zorlamaya kadar.

June ile yaşayan Alice de bir âlemdir. Onsekiz yaşındayken bir piç doğurup sokaklara düşmüş, kendini baktıracak birini ararken bu hovarda cadaloza raslanmış ve onunla yaşamaya razı olmuştur. Üstelik tek durmaz, sağla solla dalga geçer.

June'u kepeziliklerinden ötürü radyodan uzaklaştırmak isterler. Bu yüzden «Mutlugiller Köyü» oyunundaki hemşire George'u yine oyunla öldürmeye karar verirler. Bu karışık işleri yoluna koymak üzere de BBC Müdürlerinden Mr. Croft'u görevlendirirler. Mr. Croft bütün bu alengirli işlerin üstesinden gelir, ve o ara June'un sevgilisi Alice'i de ayar-

tır, alır beraberinde götürür. Alice sahip değiştirmekten memnun, peşine düşer adamın.

June da önce reddettiği ve sonra ister istemez kabulleneceği çocuk oyunlarındaki inek rolünü benimsemeye çalışır. Başını iki eli arasına alıp ağlayarak inek gibi böğürtürken perde iner.

Görüldüğü gibi olay ilginçtir. Erkeklerin kadınlaştığı, kadınların erkeklik çizgisine yaklaştığı bir çağın insanlarıyız bizler... Mademki Londra'da iki kadın bir arada evlilik hayatı sürdürebiliyor, her ülkede de olabilir benzeri olaylar...

June'da Güzin Özipek, bağırır, çağırır, ağlar, küfredir, sarhoş oldu, şarkı söyledi, dansetti, elinden geleni ardına koymadı, bu bencil, bu sadık, bu ruh hastası kadını bize sevdirmek için... Sonunda neredeyse kadına acıyacak hale geldik.

Alice'de Zeynep Tedü, Baby Doll'umsu bir kolejlî kız karışığı... Sempatik bir dengesiz... Acınacak bir zayıflık örneği...

Mr. Croft'da Turgut Boralı'ya düşen iş çok zordu doğrusu. Çünkü eserin, aslında bu rol bir kadının için yazılmışsa da, Türkçe kopyasında erkek oluvermiş. Biz erkek millet olduğumuzdan işin içine bir er kişi karıştırmadan edememişiz. İyi ama, bir insan kadın doğar ve sonra füt'eten erkek oluverirse ne denli şaşırır, bir kez düşünün! Adamcağının davranışı, lâfı, tutumu hep kadını da kendi erkek. Ne yapar böyle bir kişi? Azıcık kancık bir adam oluverir ister istemez...

Falci Madame Xanie'de Belkıs Bener, takmış takıştırmış, sürmüş sürüstürmüş, ve kılığı kıyafetiyle tam deli bozuk bir falcı... Ne var ki kendisi pek inanmamış öyle olduğuna...

Dekor ve kostüm, olması gerektiği gibi. Ne insana çarpıyor, ne etkiliyor, ne de tedirgin ediyor... Kaymaksız ekmek kadayıfı!

Onsekiz yaşından aşağı çocuklara yasak bir oyun gerçik... Ama bilyükler gitsin görsün. İyi bir psiko-patoloji dersi...

Handan SELÇUK

İNGİLTERE NOTLARI

LORDLUK BABADAN OĞULA GEÇMESİN DERKEN...

Geçenlerde metroda yolculuk ederken, mahallemizden tanıdığım 14-15 yaşlarında bir çocuğa rastladım.

14-15 yaşındaki çocukla ne konuşulur, ona dereden-tepeden bahsetsem gerekir diye düşünürken birden aklıma geldi... Yeni çıkan bir kanunla İngiltere'de oy verme yaşı 18'e indiğinden, iç siyaset, dış siyaset, memleket meseleleri veya milletlerarası meseleler 15 yaşındaki çocukla neden konuşulmasın?...

Hattâ, bir bakıma, İngiliz ana-babaya düşen bir görev olması artık 15'indeki çocuğunu önüne alıp onunla bu meseleleri görüşmek... Öyle ya, oy verme yaşı 18 olduğundan, bütün bunları öğrenecek kaç yıllık vakti var ki çocuğun?

Peki ama, düşünün siz, 15'indeki bir çocuk bu meselelerden ne anlar?...

İngiliz hükümetinin kanısınca anlar zahir!

Oy verme yaşı 18'e inince, milletvekili seçilme yaşı da indirilip 23 olacağından, özellikle son zamanlarda gençlerin giriştikleri nümayişlerin etkisi altında, İngiliz Parlamentosunu, 18'lik seçmenlerin, bırıyığı henüz yeni çıkmış milletvekilleriyle doldurmaları ihtimali var.

İşin asıl tuhaf tarafı şu ki, hükümet, seçme ve seçilme yaşını indirme kararı aldığı şu sıralarda, bir yandan da, Lordlar Kamarasını düzeltmeceğim diye Lordluğun babadan oğula geçmesini önleyici tedbirler aldı. Bu durumda, Başbakan Wilson hükümeti, Lordlar Kamarasında tedbirler alıp Lordluğun babadan oğula geçmesi geleneğini kaldıra-

yım derken, bir de bakacak ki, Avam Kamarası üyelikleri, 23 yaşındaki gençlerle, yâni babadan oğullara geçmiş!

HAZİNENİN ZARARI BÜYÜK DEĞİL!...

İngiltere'de 1963'teki 2,5 milyon sterlinlik büyük tren soygunculuğu faillerinden biri daha yakalandı.

Halk «soyguncular yakalanmış kaç para eder; 2,5 milyon sterlinin ancak yarım milyonu bulunabilmiş, geri kalan 2 milyon ise ortada yok» diye yakınıyor.

Oysa, kayıp, 2 milyon değil!

Bir defa, İngiliz sterlini 1967'de yüzde 15 oranında devalüe edildi... İkincisi, sterlinin memleket dahilindeki satın alma gücü 1963'ten bu yana % 20 oranında azalmış bulunuyor.

Bu durumda fazla yakınılacak bir şey yok doğrusu... Tren soyulmayıp da, para, Hazinesin elinde kalsaydı, son beş yıl içinde sözünü ettiğim para değerindeki aşınmalar yüzünden, Hazinesin elindeki 2,5 milyon sterlin, zaten bugün yarım milyon sterline yakın bir para olacaktı.

KALA KALA...

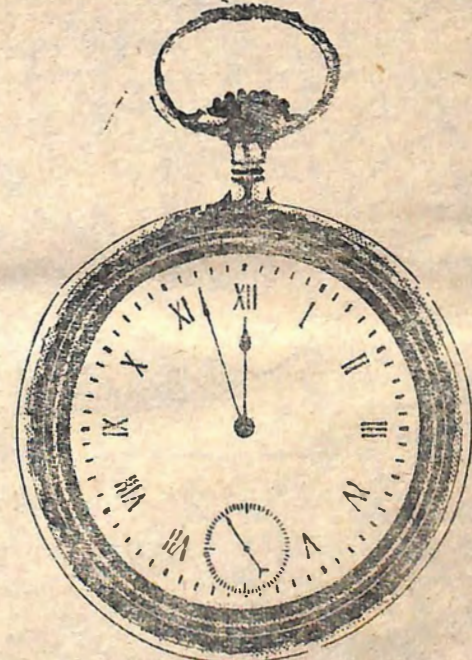
Gazetelerimizde okuduğuma göre, halen Londra'da bulunan ünlü striptizci Lady Chinchilla «Kamandan en iyi anlayan erkekler Türk erkekleridir» demiş.

Bilirsiniz, Tarihte Türk erkeği üç şeyi gayet iyi bilmekle tanınmıştı: At, avrat, silâh.

Sonradan, tüfek icat edilince erkeklik hafiften elden gitti... Derken, dünyada ün yapan at türleri yetiştiremediğimiz bir yana, elimizde mevcut atlar da sosis olup gitti... Geriye kala kala bir avrat kaldı.

Müsadenizle, onu da iyi bilelim artık.

REŞİT AŞÇIOĞLU

Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1. kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 2766 01. İstanbul

(Basın : 60253 — 212)

MİLLETLER GÜLÜYOR

Arabadaki sarışın

Kırmızı ışık yanar yanmaz geçite dalan otomobil hızla kavşağı geçip gözden kaybolunca, iki trafik polisi birbirine bakakaldı. Biri:

- Numarasını aldın mı? diye sordu.
- Alamadım, çok hızlı geçti!
- Ben de alamadım. Ama yanındaki sarışın ne şahaneydi değil mi?
- Evet. Hele o ırk mavi gözlerine, bittim doğrusu!

— Uyumama yardım edecek bir şey istiyorum...
— Bir erkek olarak mı, yoksa bir eczacı olarak mı yardım etmemi istersiniz?...

Bilgi

Yeni yazdığı kitabını yayınevine götürmüştü. Kitabı inceleyen editör, bir kaç gün sonra gelen yazara:

— Kitabınız güzel ama, içinde ilmi kelimeler çok, dedi.

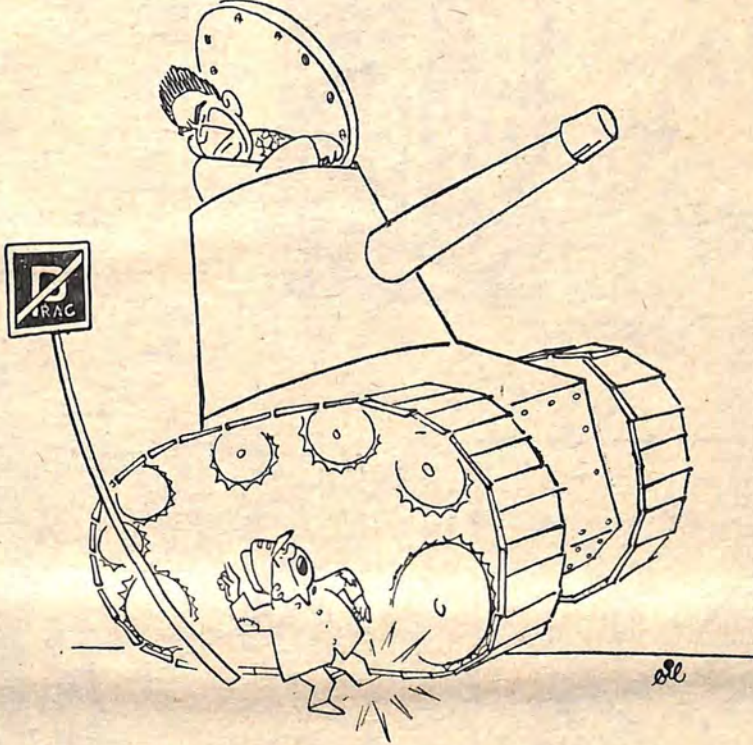
Yazar sordu:

— Bunun ne zararı var?

— En almak okurun bile anlayabilmesi için, çok sade bir dille yazılması gerekir.

Yazar:

— Anlıyorum, dedi. Okurlarınız ilmi kelimeleri anlayacak seviyede olmadıkları için, benim almakça bir kitap yazmamı istiyorsunuz demektir!

PARK YASAĞI!

— Hadi sen yat... Nöbeti ben tutarım!

Zam

Sıkılan hareketlerle patronun odasına giren memur:

— Rahatsız ettiğim için özür dilerim, dedi. Küçük bir ricam vardı da...

— Söyle... Ne istiyorsun?

— Mümkünse bir miktar zam istiyorum efendim. Bildiğiniz gibi dokuz yıldır yanınızda çalışıyorum...

Patron kaşlarını çatı:

— İki yıldan beri, maaş zarfınıza her ay fazladan elli frank koyduğumu bilmiyormusunuz?

— Affedersiniz efendim, karım bundan bana hiç bahsetmemişti!

Macera arayan Amerikalı genç Yahudi, Newyork'un ara sokaklarından birine girerek, tanınmış evlerden birinin kapısını çaldı. Evi çalıştıran kadın kapıyı açtı ve:

— Nasıl bir şey istiyorsunuz? diye sordu. Her keseye göre mal var bizde. Fransız kızları otuz dolar, Alman kızları yirmi dolar, İspanyol kızları on dolar, Hint kızları beş dolar, zenci kızları bir dolardır.

Genç adam içini çekerek:

— Ne yazık ki, sadece doksan sentim var, diye mırıldandı.

— Bu parayla kız bulamazsınız mösyö... On sentiniz daha olaydı, hiç değilse bir zenci kızı verirdim size.

— Bu parayla bir küçük tebesstüm de mi göremem?

Kadın, yakışıklı delikanlıyı tepeden tırnağa süzdükten sonra bir an düşündü ve:

Yine şansın varmış!

#

— Eğer küçük bir tebesstüm istiyorsanız, mesaiden sonra benim odama geliniz, dedi.

Bu olayın üstünden yirmi yıl geçti. Yirmi yıl öncesinin parasız genci, son derece zengin bir iş adamı oldu. Günlerden bir gün aynı sokağa giderek, geçmişteki anısını tazelemek için aynı evin kapısını çaldı. Aynı kadın çıktı karşısına. Yaşlanmıştı ama tanımakta gecikmedi:

— Beni hatırladınız mı? diye sordu. Yirmi yıl evveldi ve cebimde sadece doksan sentim vardı. Sizinle...

Kadın:

— Aman Yârabbi! diye bağırdı. Demek döndünüz?...

Sevinçten ve şaşkınlıktan ne yapacağını bilemiyordu:

— İçeri buyrun, dedi. Size bir sürprizim var.

Sonra üst kata doğru seslendi:

— John, çabuk gel! Seni biriyle tanıştıracam.

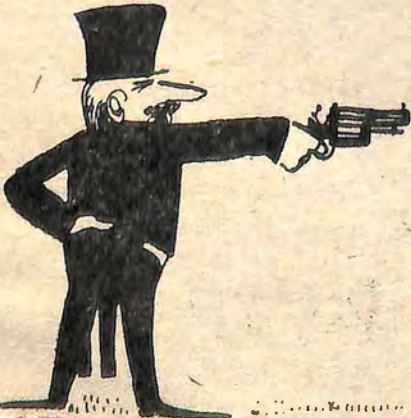
İçeri giren ondokuz yaşlarındaki yakışıklı delikanlıya:

— Seni, mösyö Levi ile tanıştırayım, dedi. O, senin babandır!

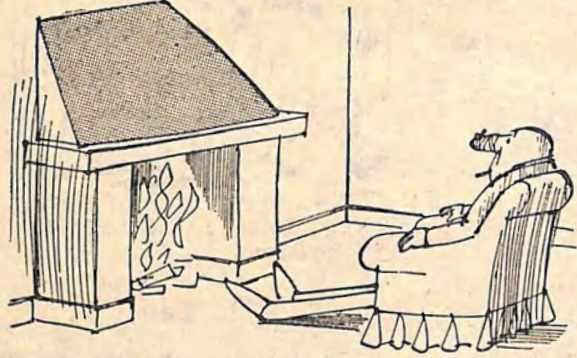
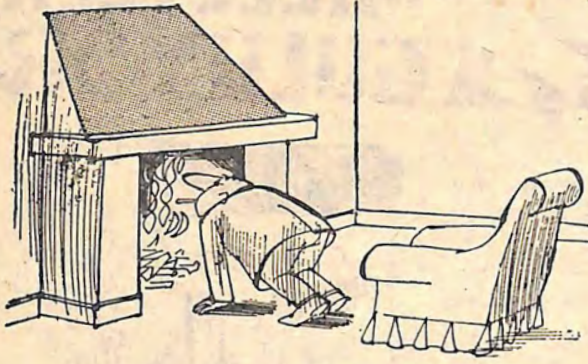
— Nasıl? Demek babam bir Yahudiymiş!

Delikanlının şaşkınlığını dikkatle izleyen Levi:

— Üzülme yavrum, dedi. Bundan beteri de olabilirdi... Eğer o gün cebimde on sent fazla olsaydı, şimdi cildin sütü kahve rengine olacaktı!

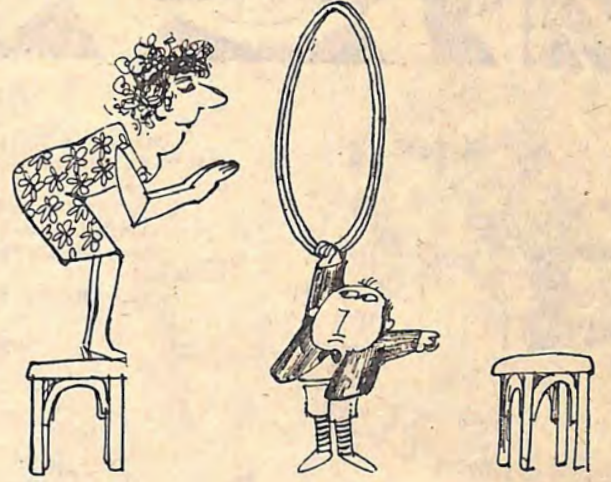

Yazısız

YAZISIZ

Dünya Karika- türleri

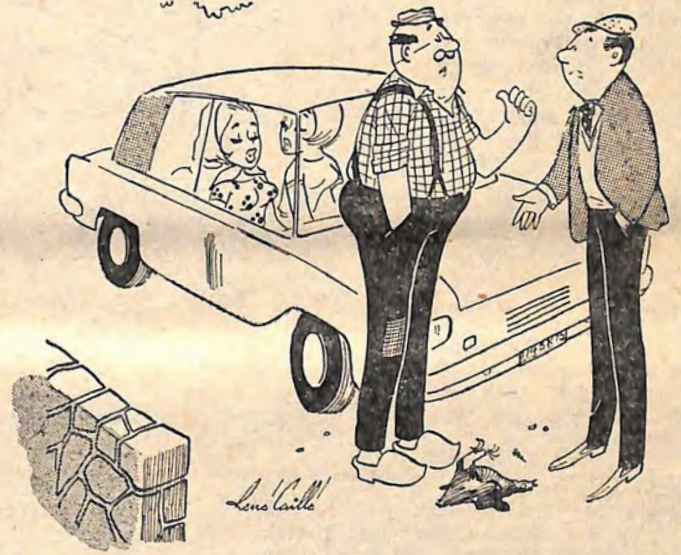

ÇOCUKLARIN HAYALİ !.

Badri

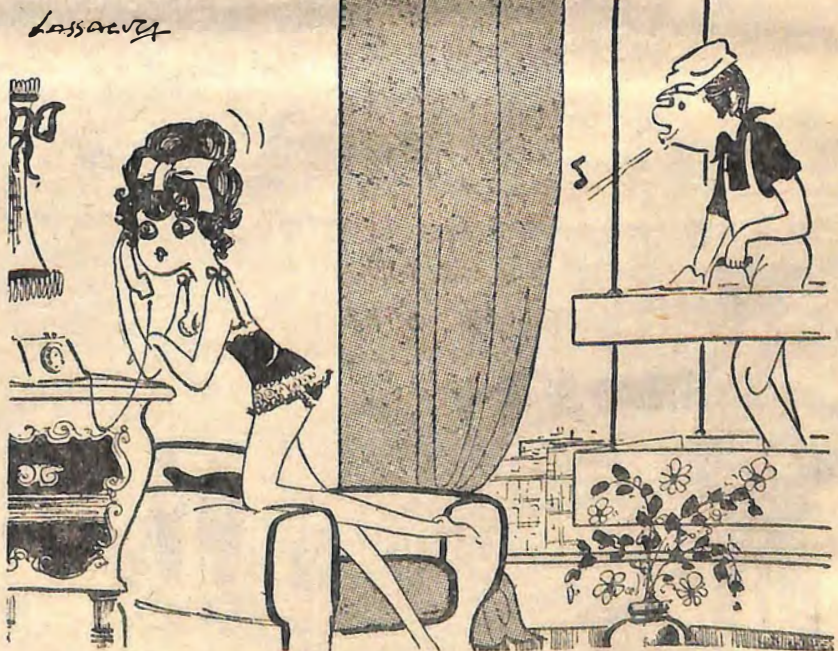
- SEVİŞMEDEN ÖNCE NE DİYECEKTİN ?
- HİİİİÇ ... HAYIR DİYECEKTİM !.

- BİR PİLİCİNİZİ EZDİM DİYE Mİ BU KADAR KIZDINIZ?
- YA BEN SİZİNKİLERİ EZSEM NE YAPARDINIZ ?.

YAZISIZ

- BİR ŞEY DEĞİL, PENCERE KENARINDA KÜÇÜK BİR
KUŞ ÖTÜYOR !.

Fay kutularında 10 Anadol var

simdi Öz Malınız fay alan ANADOL kazanıyor

Fay almakta
acele ediniz...
şansınız açık olsun!

NORMAL BOY
KUTULARDA
1
KUPON
VARDIR

BÜYÜK BOY
KUTULARDA
3
KUPON
VARDIR

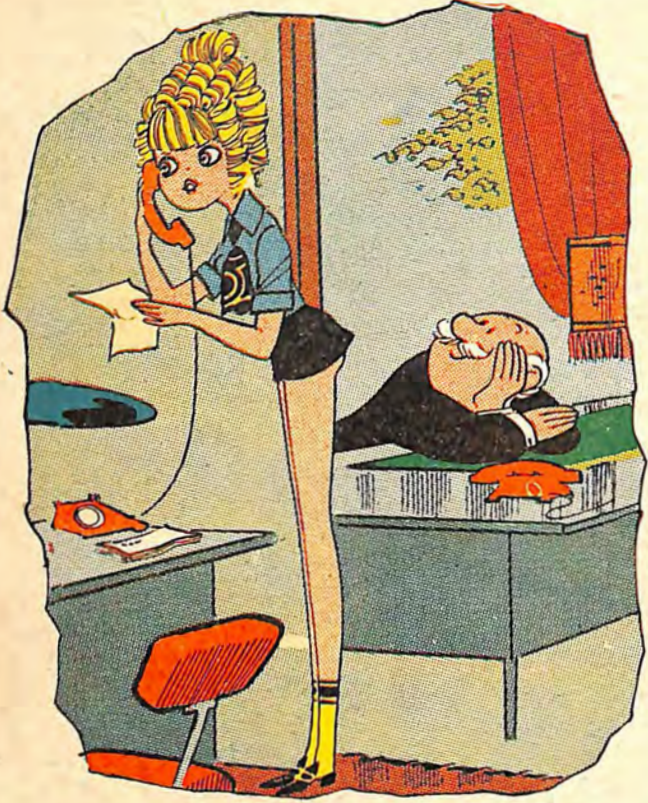

Yukarıda resmini gördüğünüz
kuponlar (1) den (4) e kadar
numaralanmıştır. Bu dört
kuponun bir araya gelmesiyle
yepyeni bir ANADOL'a
derhal sahip olabilirsiniz.

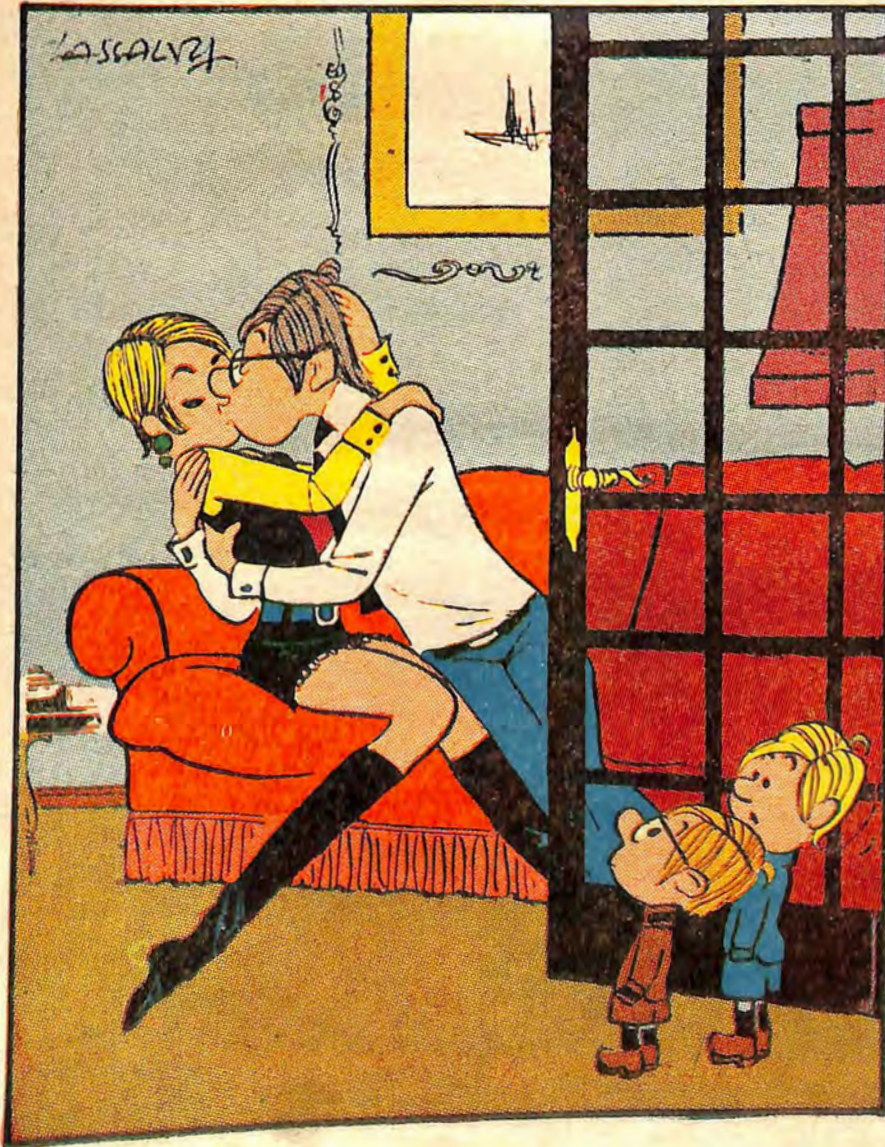
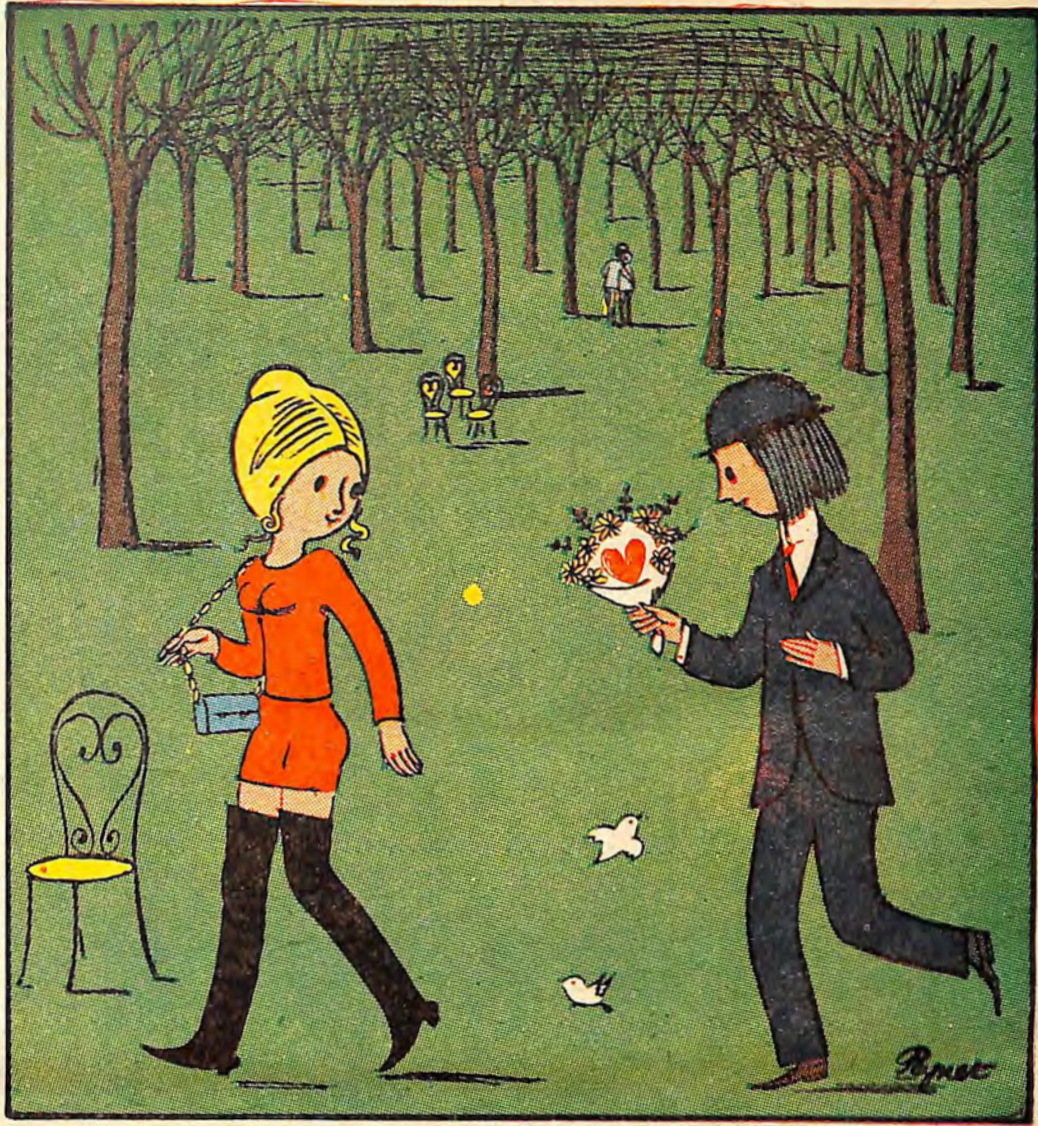
10 ANADOL'dan
birini niçin siz
kazanmıyorsunuz? FAY'ın büyük
piyangosuna iştirak etmek son derece
basittir. FAY kutularının içinden
çıkan parçaları biriktiriniz. Bu dört
parçayı tamamlayınca hemen
Puro Sabun Fabrikası
Mecidiyeköy, İstanbul
adresine bir mektup yazarak,
arabanızı teslim almağa
hazır olduğunuzu bildiriniz.
Mektuba isim ve açık adresinizi
yazmayı unutmayınız.

Önemli Not: Tamamladığınız 4 parçayı
mektuba eklemeyiniz. Saklayınız.
Görevli elemanlarımız derhal
adresinize gelecek ve ANADOL'unuzu
size teslim edeceklerdir.

Akbaba

- BU İŞE GİRDİĞİMDEN BERİ PATRONUN ÇALIŞTIĞINI HIÇ GÖRMEDİM HAYALLERE DALIYOR SADECE

- GÖRÜYORSUN YA ARKADAŞ, BİR KADIN SADECE YEMEK PİŞİRMeye YARAMAZMIŞ !..

- NIYE ÇİZMELERİNİZ BU KADAR UZUN ?
- ÇİZMEDEN YUKARI ÇIKMAMANIZ İÇİN !..

- BİR ŞEY DEĞİL CANIM - HIRSIZMIŞ !..